

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry (LiikU)

Vuosikertomus 2014

Liikunta elämäntavaksi!

The logo for LiikU, consisting of the word "liikU" in a stylized, lowercase font with a blue underline that curves under the letters.

Sisältö

Puheenjohtajalta	3
Liikunta elämäntavaksi !	4
Yhteiskuntasuhteet	4
Talous	4
Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla	5
Lasten ja nuorten liikunta	6
Aikuisten harrasteliikunta	11
Urheilutoiminta	14
Palkitseminen	17
Vuoden parhaat urheilijat ja teot	18
Vuoden seuratyöntekijät	18
Hallitus	19
Kevätkokous	19
Syyskokous	20
LiikUn jäsenet	21
Toimihenkilöt	22
Tuloslaskelma	23
Tase	24
Tilintarkastuskertomus	25
Tilastot	26-30

LiikU on liikunnan asiantuntija Lounais-Suomessa.
Liikutamme lapsia ja aikuisia tapahtumissa ja leireillä.
Koulutamme lasten kanssa työskenteleviä, seuratoimijoita ja työyhteisöjä liikuttamaan muita.
Puhumme liikunnan puolesta päättäjille.

Liikunta elämäntavaksi!

Puheenjohtajalta

Armon vuonna 2014 elettiin suomalaisessa liikuntakulttuurissa mielenkiintoisia aikoja. Erilaiset barometritiedot kertoivat, että kansakunnan liikuntaa kuvaavat tunnusluvut ja kehityskäyrät ovat suhteellisen huonolla tolalla ja monet olivat kääntyneet ei-toivottuun suuntaan. Esimerkiksi lasten ja nuorten liikuntaa koskevista tiedoista voitiin päätellä, että työsarkaa riittää. Selityksenä asian tilalle on paljolti se, että fyysisen toimeliaisuuden vastavoimat ovat kovin vahvoja. Eivät kaukosäätimien suunnittelijat tai mopokauppiat ole varmaankaan tietoisesti fyysistä aktiivisuutta vähentämässä, mutta silti heidän toimensa siihen myötävaikuttavat. Tämän vuosituhannen puolella esimerkiksi 15-vuotiaille sallittujen moottoriajoneuvojen määrä on maassamme kaksinkertaistunut ja jokseenkin varmaan on, että maan 230 000 mopoa tai mopoautoa vähentää varsin monen nuoren arjen aktiivisuutta. Ei siis ihme, että etenkin rippikouluikäisillämme liikuntalukemat ovat kansainvälisestikin vertaillen huonot. Maailman liikkuvimman urheilukansan ja menestyneimmän Pohjoismaan tittelin saavuttamiseen vuonna 2020 on vielä matkaa.

Tilanne ei kuitenkaan ole toivoton, sillä monella rintamalla on tunnistettavissa liikunnan kannalta myös myönteistä virettä ja virityksiä. Uskoa tulevaisuuteen luovat esimerkiksi Liikkuva koulu -ohjelman levittäytyminen ja laajeneminen ympäri maan. Toisaalta liikuntajärjestökentän uudistusvaihe on päässyt yli hankalimman vaiheensa ja vihdoinkin on voitu taas tarttua kunnolla konkreettiseen tekemiseen myös valtakunnan tasolla.

Lupaavia merkkejä yhdessä asiaan tarttumisesta on olemassa. Esimerkiksi alueellisen toiminnan virtaviivaistaminen on käynnissä yhteistuumien ja LiikU on vahvasti mukana prosessissa. Ikuisena optimistina ennustan, että muutaman vuoden sisällä liikunnan indikaattorit viestivät miellyttävämpää sanomaa kuin ne ovat viime aikoina tehneet ja vuoden 2020 tavoite on saavutettavissa.

Puheenjohtaja Pasi Kosken onniteltavana vuoden 2014 Varsinais-Suomen vuoden valmentaja Kari Raatikainen LP Viesti

Alueellista järjestöämme, LiikUa, koskevat indikaattorit ovat olleet hyvällä tolalla jo pitkään ja olemme saaneet toimia monessa asiassa mallioppilaan roolissa. Vuosi 2014 ei tee asiassa poikkeusta.

Leireillä riittää osallistujia ja tekijöitä, koulutukset vetävät ja saavat hyvää palautetta, kuntakumppanuutta on kehitetty edelleen ja Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla -hanke antaa uutta näkemystä tähän liittyen. Aikuisien terveysliikunnan asiaa on saatu vietyä eteenpäin. Esimerkkeinä mainittakoon Satakunnan sairaanhoitopiirin kanssa aloitettu prosessi ja Suomi Mies seikkailee -kiertueen hieno alueellinen tulos.

Lisäksi arki- ja hyötyliikunta on nostettu esiin alueen eteläisemmän maakunnan maakuntastrategiaan. Urheilijan polkua on lanattu yhdessä yhteistyökumppanien, esimerkiksi Turun seudun ja Satakunnan urheilukaatemioiden, kanssa. Respect-kulttuuria, jossa huomioidaan huippujen lisäksi ruohonjuuritason tekijöitä, on edistetty muun muassa alueellisen urheilugaalan keinoin. Kuluneen vuoden työn tuloksia voidaankin tarkastella pää pystyssä ja kiitos kuuluu koko joukolle ihmisiä, jotka asioita ovat olleet edistämässä. Siis kiitos kaikille ja jatketaan yhdessä samalla meinillä.

Pasi Koski
puheenjohtaja

Liikunta elämäntavaksi!

LiikUn toiminta keskittyi kahdelle valitulle päätoimialalle: päivittäisen liikunnan lisäämiseen ja urheilutoiminnan tukemiseen. Lisäksi LiikU toteutti toimintasuunnitelman mukaista yhteiskuntasuhteiden hoitoa ja viestintää.

Yhteiskuntasuhteet

Alueellisella tasolla LiikU on käynyt neuvottelevia liikunnan ja urheilun tukemisesta sekä mukaan pääsemisestä eri hankkeisiin mm. Varsinais-Suomen ELY:n, Satakuntaliiton, Varsinais-Suomen Liiton sekä alueen kuntien kanssa. Aluejohtaja Jari Haapanen kuuluu jäsenenä Varsinais-Suomen ELY:n Lounais-Suomen liikuntaneuvostoon sekä Turun seuraparlamenttiin. Satakunnan ja Varsinais-Suomen kunnissa on vierailtu neuvottelujen merkeissä sekä lisäksi on järjestetty seutukuntakohtaisia tapaamisia. LiikU järjesti yhdessä Varsinais-Suomen AVIn kanssa alueen kuntien edustajille seminaarin 24.-25.9. Mukana oli 38 osallistujaa. LiikU on ollut mukana Turun seudun 11 kunnan liikunnan kehittämistyössä. Turun seutu -hyvinvoinnin malliseutu liikunnan keinoin vuonna 2016 -hankkeen hallinnointi on ollut LiikUn vastuulla. Hankkeen projektipäällikkönä LiikUn palkkalistoilla ja toimistossa toimii Anu Oittinen. Ohjausryhmän puheenjohtajana on Anne-Mari Virolainen sekä ohjausryhmän jäsenenä Jari Haapanen.

Seuraparlamentti toimii jo alueen monessa kunnassa. Aluejohtaja on ollut mukana jäsenenä Turun seuraparlamentissa ja sen lisäksi vierailut eri kuntien seuraparlamenttien kokouksissa. Muutoinkin kuntakumppanuus on tiivistynyt entisestään. Vuoden alussa valmistui edellisenä syksynä Valon kanssa toteutettu kysely kuntien liikuntastrategioista tai liikunnan osuudesta kuntien strategioissa.

Loka-marraskuussa oltiin yhteydessä alueen kansanedustajiin eduskunnassa käsitellyssä olleen liikuntalakiuudistuksen tiimoilta.

Lisäksi LiikU on antanut toimintakertomuskauden aikana erilaisia lausuntoja niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallistasolla ja pyrki-

nyt vaikuttamaan sekä Valoon että lajiliittoihin lounais-suomalaisien seurojen ja lajien alueyksiköiden etujen vaalimiseen.

Alueiden yhteinen URPO-hanke (Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi -hanke)

Kaikkien liikunnan aluejärjestöjen yhteinen URPO-hanke toimi hieman päivitetyllä sisällöllä vuonna 2014. Vuonna 2014 painottuivat paitsi alueiden, myös Valo/Olympiakomitean hanketoiminnan kehitystyö ja yhteisten hankkeiden koordinointi. Lisäksi painopisteenä oli alueiden yhteisen tason I:n valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen (Alue-VOK:n) koordinointi ja jalkautus sekä alueiden muun yhteistyön kehittäminen.

Talous

Yhdistyksen taloudellinen tilanne säilyi kohtuullisena. Tilinpäätös oli 6.455,11 euroa ylijäämäinen. Tuottojen kertymä oli 1 893.467,44 euroa, joka on edellisen vuoden 2013 tasoa. Oman pääoman osuus taseessa on vuoden 2014 tuloksen jälkeen 262.297,75 euroa. Omaa pääomaa vastaa noin kolmen kuukauden kiinteitä kuluja.

Varsinaisen toiminnan tuottojen osuus on noin 50 prosenttia yhdistyksen tuotoista. Tämä kertoo siitä, että LiikUn järjestämälle toiminnalle on tarvetta ja kysyntää. Varsinaisen toiminnan kulujäämä on 929.255,11 euroa. Valtion perusavustus (546.000 euroa) pysyi edelleen vuoden 2010 tasolla. Sen osuus LiikUn tuotoista on jo alle 30 prosenttia. Muun rahoituksen osuus tarkoittaa n 1,3 miljoonaa euroa. Erilaisien erityis-, kehittämis- ja hankeavustusten osuus on noin 293.000 euroa.

Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla

Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla -hankkeen tavoitteena on liikuntapalvelujen parantaminen alueellisella yhteistyöllä aktiivisen elämäntavan ja alueen vetovoimaisuuden edistämiseksi. Hankkeessa ovat mukana Kaarina, Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Raisio, Rusko, Turku ja Sauvo. Hanketta hallinnoi Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Hankkeen rahoitus tulee mukana olevista kunnista (0,30 €/asukas).

Vuoden 2014 aikana kehitettiin yhteistyötä neljän painopisteen ympärillä: liikkumaan aktivoinnissa, olosuhdetyössä, seura- ja muissa kumppanuuksissa sekä liikuntaviestinnässä.

Aktivoinnissa tavoitteena yhteiset tuotteet

Aktivointi-kehittämissyhmässä tavoitteena ovat yhteiset, koko aluetta palvelevat toimet liikkumaan aktivoinnin edistämiseksi. Tärkeää on tavoittaa elämäntavaltaan passiivisimpia, joille liikunnan harrastamisen terveys- ja hyvinvointivaikutukset ovat merkittävimmät sekä yksilöettä kansanterveystasolla.

Nuorten alueellisen liikkumaan aktivointituotteen, www.mihi.fi:n kehittäminen aloitettiin. Turun Poweractionia markkinoitiin kaikkien kuntien 13-19 -vuotiaille.

Ikäihmisten Wertaisliikuttajakoulutukset kokosivat yhteen noin 120 liikuntakaveritoiminnasta kiinnostunutta, ja toiminta tulee jatkumaan alueen kunnissa. Alueellinen soveltavan liikunnan seutufoorumi järjestettiin 27.5. yhteistyössä Varsinais-Suomen aluehallintoviraston ja SoveLi ry:n kanssa.

Kumppanuudella kehitetään seurojen toimintaedellytyksiä

Yksi hankkeen painopiste on seuratoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Seurojen vuoropuhelua ja ajankohtaisista asioista keskustelua halutaan edistää. Seurafoorumissa 10.4. teemana oli drop out ja harrastuksen jatkumisen haaste. Tämän pohjalta ryhdyttiin kehittämään Omalle huipulle –seuraprosessia, jossa yhdessä seurojen kanssa etsitään keinoja liikkumaan aktivointiin, matalan kynnyksen liikuntaan jne. Kokonai-

suus liitettiin osaksi ”Rajattomat” seurakouluksia, jotka jatkuivat yhteistyössä LiikUn kanssa.

Seuratiedon kokoamista ja seurojen avustusprosessia kehitetään uudella Seuratietojärjestelmän pilottihankkeella, joka sai vuoden 2014 lopulla nimekseen Seuraverkko. Tavoitteena on sähköinen järjestelmä, johon seuratiedot syötetään kerran ja sen jälkeen niitä tarvittavin osin täydennetään. Tätä pilotoitiin noin 30 alueen seuran kanssa syksyllä 2014. Hanke sai 80.000 euron jatkorahoituksen vuodelle 2015.

Liikuntapaikkaviestintä ja saavutettavuus korostuvat olosuhdetyössä

Liikuntapaikoista viestimiseen ja alueelliseen olosuhdenäkemykseen halutaan panostaa. On tärkeää löytää työkaluja houkuttelevalle ja vuorovaikutteiselle alueelliselle liikuntapaikkaviestinnälle. Liikuntapaikkojen saavutettavuus on tärkeää. Alueellinen kartoitus liikuntaolosuhteista on työn alla.

Positiivinen liikuntaviestintä tärkeä osa vaikuttavuustyötä

Liikunnan asemaan vaikuttaminen ja positiivisen viestin luominen liikunnasta on yksi hankkeen tavoitteista. Yhteiset linjaukset siitä, miksi liikunta on tärkeä osa kuntakenttää, mitkä ovat sen kehittämisen keskeiset painopisteet ja millä toimenpiteillä ja työkaluilla saamme parasta aikaiseksi, helpottavat liikunnan esille nostamista kunnissa.

Alueellinen www.liikiliikkuja.fi -sivusto saatiin julkaisukuntoon. Tavoitteena on sekä tiedottaa liikuntamahdollisuuksista että osallistaa asukkaita. Hyvän pohjan työlle antaa jo olemassa oleva www.liiku.fi/ulos -sivusto.

Hanke-esittelyt: 29.10. Uudenmaan liitto ja pääkaupunkiseudun kunnat, 14.11. OKM; isot kaupungit / Seuraverkko, 19.11. Pohjanmaan alueen kunnat.

Lasten ja nuorten liikunta

LiikUn tehtävä on toimia lasten ja nuorten liikunnan alueellisena toimijana, kehittäjänä ja koordinaattorina. Keskeinen tavoite on edistää lasten ja nuorten päivittäistä liikkumista yhdessä paikallisten ja valtakunnallisten liikuntatoimijoiden kanssa.

Nuorisoliikunnan keskeiset yhteistyötahot ovat Valo, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, ELY-keskus, Aluehallintovirasto sekä kunnat ja lajiliitot.

Tärkeimmät toimenpiteet päivittäisessä liikunnassa:

1. Kehitämme eri-ikäisten liikkumismahdollisuuksia ja -olosuhteita.
2. Tarjoamme laadukkaita koulutuspalveluita liikunnan parissa toimiville yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
3. Liikunnallistamme koulu- ja päivähoitopäivää yhteistyössä kuntatason toimijoiden (kasvatusalan ammattilaiset, kunnan eri toimijat, yhdistykset) kanssa.
4. Herätämme liikuntainnostusta LiikUn toteuttamien tapahtumien kautta.
5. Edistämme perheiden liikkumista yhteistyössä kasvatusalan ammattilaisten, kunnan eri toimijoiden ja seurojen kanssa.
6. Edistämme nuorten toimintamahdollisuuksia ja osallisuutta heidän omassa toimintaympäristössään.

Pienten lasten liikunta

LiikUssa vuoden 2014 yhtenä painopisteenä oli lisätä liikettä pienten lasten päivähoitopäivään. LiikU edisti tavoitetta lisäämällä lasten liikuttajien osaamista, tuottamalla sekä jakamalla työkaluja liikuntakasvatuksen tueksi ja tekemällä laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

LiikUn laadukkaisiin sekä monipuolisiin koulutuksiin osallistui yhteensä 620 lounaissuomalaista varhaiskasvattajaa. Laadun takaavat ammattitaitoiset kouluttajamme sekä hyvät koulutusmateriaalit. Innostuksen syttyminen ja konkreettisten ideoiden tarjoaminen ovat LiikUn koulutusten parasta antia. Koulutuksista kerätään aina palautetta ja toimintaa kehitetään herkäällä korvalla. Vuoden aikana LiikUn lasten liikunnan

kehittäjä Anna Blomroos työsti yhdessä kolmen ammattitaitoisen kouluttajan kanssa uuden Liikkuva varhaiskasvatus -koulutuksen. Koulutus tarjoaa varhaiskasvatuksen liikunnan suositusten pohjalta konkreettisia keinoja lasten liikunnan lisäämiseksi. Koulutuksesta saa mukaan starttipaketin yksinkertaisista vinkeistä, joilla lisätään päivähoitoikäisten lasten arkiliikuntaa ja edistää lapsen motorista kehitystä. Liikkuva varhaiskasvatus pyrkii pois tuokiokeskeisyydestä ja vie iloisen liikkuminen osaksi jokapäiväistä elämää kotona, päivähoitossa ja kaikissa lapsiryhmissä.

Lasten liikuttajien osaamista ja varhaiskasvatuksen kehittämistyötä tuettiin myös mentoroinnin avulla. LiikU oli mukana syksyllä 2013 käynnistyneessä Turun kaupungin varhaiskasvatuksen, Helsingin yliopiston Orientaatioprojektin ja Turun ammattikorkeakoulun yhteisessä kehittämisprojektissa, ToLiVassa (Toimintakulttuurin liikunnallistaminen varhaiskasvatuksessa). Projektin tavoitteena oli innovoida keinoja ja menetelmiä lasten liikunnalliskulttuurisen toiminnan kehittämiseen ja etsiä kolmannen sektorin mahdollisuuksia tukea ammattikasvattajia työssään.

ToLiVa -hanke jatkui kevätkauden 2014 ja sen aikana kehiteltiin mentoroinnin mallia varhaiskasvatuksessa sekä tuotettiin kahden Turun AMK:n sosionomiopiskelijan toimesta Mentori kehittämistyön tukena varhaiskasvatuksessa -opas. Syksyllä aloitettiin AVI-rahoituksen turvin Turun AMK:n isännöimänä ToLiVa 2 -hanke, jossa toiminnallisuuden lisäämistä laajennettiin koskemaan suurempaa aluetta Turun kaupungin varhaiskasvatuksessa. LiikUn osuus hankkeessa koostuu edelleen pääasiallisesti mentoroinnista ja siihen liittyvistä toimista kuten mentoreiden rekrytoinnista, koulutuksesta sekä koordinoinnista. Lisäksi hankkeen puitteissa koulutettiin Turun kaupungin varhaiskasvatuksen henkilökuntaa.

LiikU toteutti yhteistyössä eri tahojen kanssa työkaluja tukemaan varhaiskasvattajan arkea. Alettiin muun muassa rakentaa varhaiskasvatuksen liikunnan vuosisuunnitelmaa Auran kunnan kanssa. Sen tavoitteena on tukea liikuntakasvatuksen suunnitelmallisuutta ja monipuolisuutta pohjautuen varhaiskasvatuksen liikunnan suosituksiin. Motorisiin perustaitoihin pohjautuvat Liikuntakortit jalkautettiin käytännön työkaluiksi päivähoitoon ja varhaiskasvattajille. Kortteja tilattiin noin 1800 kappaletta ympäri Suomea.

Vuoden 2014 aikana LiikU jatkoi yhdessä Turun kaupungin Liikuntapalvelukeskuksen, Suomen Salibandyliiton Länsirannikon alueen, TPS Salibandyn ja TuNMKYn kanssa kiertuetta, joka mahdollistaa kaikille turkulaisille esikoululaisille lajitutustumisen salibandyssä ja koripallossa. LiikUn vastuuna kiertueella oli toteuttaa varhaiskasvattajille Pallotellen -koulutuksia ja tarjota sitä kautta lisäosaamista sekä vinkkejä palloteltuokioiden ja -harjoitusten toteuttamiseen arjessa. Pallo on varhaiskasvattajille yksi hyödyllisimmistä liikuntavälineistä, jolla pystyy monipuolisesti harjoittamaan eri taitoja ihan pienestä lapsesta esikouluikäiseen asti. Vuoden 2014 aikana kiertue tavoitti lajitutustumisissa noin 500 lasta ja Pallotellen -koulutuksia järjestettiin neljä, joihin osallistui yhteensä 73 varhaiskasvattajaa. Pallotellen -koulutuksen antiin oltiin pääsääntöisesti erittäin tyytyväisiä ja varhaiskasvattajat kokivat saaneensa koulutuksesta ideoita, joita voivat heti ottaa käytäntöön. Eräs varhaiskasvattaja totesi, että koulutuksen jälkeen innostus pallojen käsittelyyn lasten kanssa lisääntyi ja kynnyks madaltui - pienetkin jutut on tosi kivoja!

Pienten lasten perheiden yhteistä liikuntaa tuettiin järjestämällä LiikUn suurleirien, Kesiksen ja Pitkis-Sportin, yhteydessä perheleirejä, joihin aikuinen ja lapsi osallistuvat yhdessä. Perheleireille osallistui yhteensä 290 henkilöä.

Pitkiksen leiriseikkailuun osallistui 58 4-7-vuotiaista lasta ja heidän huoltajilleen tarjottiin liikuntamahdollisuutta leirillä sekä esiteltiin Pitkis kokonaisuutta.

Valtakunnalliset työryhmät ja verkostot

LiikUn lasten liikunnan kehittäjä Anna Blomroos osallistui Valon organisoimaan verkostotyöhön ”Tutkimusmatkalla varhaiskasvatuksen uusiin liikkumisen käytäntöihin”. Verkoston tavoitteena on luoda hyvinvointiohjelma päivähoidon ja vahvistaa liikkumisen roolia uudessa varhaiskasvatuslaissa sekä uusissa varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmissa. LiikU oli mukana myös verkoston osaaminen teemaryhmässä, jonka tehtävänä on selvittää, mitä kaikkea osaamista lasten kanssa eri rooleissa, tilanteissa sekä olosuhteissa toimiessa tarvitaan ja niiden pohjalta pyritään vaikuttamaan kouluttamiseen ja koulutuksiin.

Liikkuva koulu -ohjelma

Liikkuva koulu käynnistyi hankevaiheella vuosina 2010-2012 ja on nyt Liikkuva koulu -ohjelma. Rahoituksen Liikkuva koulu -ohjelma saa Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta veikkausvoittovaroista.

Liikkuva koulu -ohjelman tavoitteet:

- Aktiivisempi koulupäivä – hyvinvoiva koululainen
- Liikettä vähintään tunti päivässä kaikille koululaisille
- Käytäntöjä kaikkiin Suomen peruskouluhin
- Koulusta eväitä aktiiviseen elämäntapaan

LiikUn tehtävänä on ollut avustaa kuntien hanke- vastaavia liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa Liikkuva koulu -ohjelman tavoitteiden suunnassa sekä mentoroida ohjelmassa mukana olevia kuntia ja kouluja. Mentorin tehtävänä on ollut toimia hankkeen tukihenkilönä, viestinviejänä ja -tuojana sekä verkottajana. Mentoreina ovat toimineet: Ahlgren Bo-Erik, Hietanen Rea, Jokinen Timo, Manner Maritta, Puolakanaho Maija, Tammirinne Maarit, Virtanen Juha ja Virtanen Veli-Pekka.

Lisäksi LiikU on tarjonnut Liikkuva koulu -ohjelmassa mukana oleville kunnille liikunnan täydennyskoulusta. Täydennyskoulutusta on tarjottu koulun henkilökunnalle sekä oppilaille erityisesti välituntiliikunnan käynnistämiseen oppilaiden toteuttamana ja työyhteisön hyvinvoinnin tukemiseen liikunnan avulla. LiikU on kartoittanut liikuntakerhotoiminnan tilannetta ja tarvetta sekä järjestänyt tilaisuuksia yhteistyössä eri tahojen kanssa Liikkuva koulu -ohjelman edistämiseksi.

LiikUn alueella Liikkuva koulu -ohjelman hankkeita ovat olleet: Liedon kunta, Naantalın kaupunki, Mynämäen kunta, Salon kaupunki, Ruskon kunta, Turun kaupunki, Huittisten kaupunki, Rauman kaupunki, Porin kaupunki, Siikaisten kunta, Merikarvian kunta, Nakkilan kyläkoulut, Lavian kunta, Säskylän kunta ja Friitalan koulu Ulvilasta.

Aktiivinen, osallisuutta lisäävä koulupäivä Lounais-Suomessa 2014

Opetus- ja kulttuuriministeriön tukema Aktiivinen, osallistava koulupäivä Lounais-Suomessa -hanke jatkui monipuolisena. Hankkeen avulla haluttiin lisätä lasten päivittäistä liikuntaa kehittämällä koulupäivän aikana tapahtuvan liikunnan määrää, laatua ja resursseja sekä osallistaa nuoria. Vuoden 2014 aikana hankkeeseen osallistui yhteensä 21 kuntaa ja yli 70 koulua. Painopisteinä olivat muun muassa liikuntaan innostaminen, välituntiliikunta, perheliikunta, koulun henkilöstön ja oppilaiden kouluttaminen, oppilaiden osallisuus, koulumatkaliikuntaan edistäminen sekä koulun henkilökunnan tarpeiden näkökulmasta erityisliikunnan koulutuskokonaisuuden rakentaminen.

Oppilaiden fyysistä aktiivisuutta pyritään lisäämään myös oppituntien aikana toiminnallisena opettamisena. Koulutuksia järjestettiin niin avoimena kuin tilauskoulutuksina.

Koulutusten ja tapahtumien lisäksi edistettiin olosuhdetyötä koulupihojen kehittämiseksi, järjestettiin vanhempainiltoja liikuntateemalla sekä edistettiin kerhotoimintaa. Merkittävimpinä liikuntatapahtumina olivat Porin alakoulujen seikkailupäivät.

AVI -yhteistyö

Vuoden 2014 aikana järjestettiin kaksi hanketapaamista, yksi Porissa ja yksi Turussa, yhteistyössä AVIn kanssa. Tapaamisten tavoitteena oli informoida hakijoita uudesta AVI-hankkeiden hakuajasta sekä tehdä nostoja hyvistä käytännöistä. Lokakuun lopussa järjestettiin kaikille avoin kaksipäiväinen alueseminaari Liikunta osaksi koulun toimintakulttuuria. Yhteistyötapaamisiin osallistui yhteensä viisikymmentä henkilöä.

LiikU mukana #MunLiikkeessä

Valo ja Coca-Cola Finland ovat sopineet nuorten vapaa-ajan liikuntaan liittyvästä kolmivuotisesta yhteistyöstä. Yhteistyön tavoitteena on inspiroida yläkouluikäisiä aktiiviseen ja liikunnalliseen vapaa-ajan viettoon. Samalla halutaan lisätä julkista keskustelua ja tietoisuutta suomalaisen vapaa-ajan liikuntakulttuurin tilasta. Alueiden osuus yhteistyössä on kouluttaa yläkoulun oppilaita vertaisohjaajiksi ja toimia käytän-

nön koordinaattorina Valon ja koulujen välillä. LiikUn alueelta ensimmäisenä vuonna oli mukana 14 koulua.

Kerhotoiminnan verkostot

LiikU on toiminut asiantuntijatahona alueensa aamu- ja iltapäivätoiminnan verkostoissa. Verkostoon kuuluu kerhotoiminnan koordinaattoreita sekä kerhotoiminnan toteuttajia eri kaupungeista. Verkoston tehtävänä on muun muassa koordinoita kerhotoiminnan alueellista kehittämistä. LiikUn työntekijät osallistuvat liikunnan asiantuntijoina viiteen Satakunnan ja Varsinais-Suomen aamu- ja iltapäivätoiminnan verkoston kokoukseen. Vuoden aikana liikunnan täydennyskoulutuksiin osallistui 101 aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajaa. Juha Virtanen LiikUsta osallistui valtakunnalliseen kerhotoiminnan kehittämissyhmään, jossa pyritään löytämään uusia keinoja sekä toteuttajia liikunnallisen kerhotoiminnan lisäämiseksi. LiikU toteutti kerhotoiminnan ideamyllyn Siikaisissa, sekä teki yhteistyötä Rauman koulutoimen, Rauman vapaa-aikatoimen ja Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman yksikön kanssa kerhotoiminnan kehittämiseksi Raumalla. Myös Porin kaupungin kanssa yhteistyö on alkanut.

Nuoret

LiikU haluaa tarjota nuorille vaikuttamisen paikkoja sekä lisätä heidän osallisuuttaan oman ikäluokkansa toiminnan suunnittelussa sekä toteuttamisessa. Vuonna 2012 koottu nuorten ryhmä jatkoi aktiivista toimintaa tänäkin vuonna. Ryhmään kuuluu yhdeksän nuorta, joiden tavoitteena on toimia mukana erilaisissa tapahtumissamme sekä projekteissa pitäen omalta osaltaan huolen siitä, että LiikUn järjestämät tapahtumat nuorille oikeasti myös näyttävät sekä tuntuvat nuorten näköisiltä. LiikUssa arvostetaan nuorten tarjoamia uusia näkemyksiä sekä ideoita ja halutaan sitä kautta myös kehittää nuorten toimintaa.

Turun kasvatus- ja opetuspalvelukeskuksen kanssa jatkettiin edelleen yhteistyötä kouluttamalla uudet Spin-oppilaat Turun eri yläkouluista. Yhteensä 44 Spin-oppilaalle pidettiin valtakunnallinen Järkkää tapahtuma -koulutus. Näillä oppilaille tarjottiin myös mahdollisuutta lähteä mukaan LiikUn kesäleireille ohjaajaksi.

Vuoden 2014 alussa valittiin LiikUn hallitukseen ensimmäiset nuoret läsnäolo- ja puheoikeudella (Sofie Grusander ja Tommi Mäkirivita).

Lasten ja nuorten leiritoiminta ja liikuntatapahtumat

LiikU on toiminut voimakkaasti lasten ja nuorten liikuntainnostuksen herättäjänä. Keskeisiä valintoja LiikUn tapahtumille ovat olleet ilon ja innostuksen ilmapiiriin levittäminen, monipuolisen ja riittävän liikkumismäärän saavuttaminen sekä lajien välinen yhteistyö. LiikU on toiminut yhdistävänä tekijänä seurojen, koulujen sekä kotien välillä. LiikU on pyrkinyt tapahtumiensa kautta luomaan toimintaympäristön, joka auttaa lasta kehittymään urheilussa ja liikkumaan omaehtoisesti. Tärkeä osa LiikUn tapahtumissa on ollut tiedonvälitys lasten vanhemmille, jotta he ymmärtäisivät liikunnallisen elämäntavan merkityksen lapsilleen. LiikU on pyrkinyt edesauttamaan seuroja luomaan kaikille urheilun pariin haluaville lapsille mahdollisimman laadukkaan startin urheilussa.

Vuonna 2014 LiikU tarjosi yli kymmenelle tuhannelle alueensa lapselle ja nuorelle lukuisia mahdollisuuksia päästä tutustumaan eri lajeihin ja löytää oma laji, jota voi jatkossa harrastaa läheisessä seurassa tai kaveriporukassa. Yhteistyö urheiluseurojen kanssa oli edellisten vuosien tapaan tiivistä ja toimivaa. Paikallisten seurojen mukanaolo yhteistyössä madaltaa lapsen kynnystä lähteä mukaan uuden lajin toimintaan ohjaajien ollessa jo tuttuja entuudestaan leireiltä ja tapahtumista.

LiikUn leirit, joihin kuuluvat; Hiihtis-, Kesis- ja Pitkis-Sport -leirit keräsivät yhteensä yli 3000 osanottajaa monipuolisen liikunnan pariin. Kesis- ja Pitkis leirit ovat niin osanottaja kuin lajien monipuolisuusmääriltään Suomen suurimpia. Kesis leirin teemana oli ”Kesiksellä kaverit kohtaavat”. Pitkis-Sportin teemana oli ”Fiksu Pitkis”, jonka myötä koulutuksissa ja palavereissa jalkautimme seuraavia asioita: Fiksu Kouluttaja – Fiksu Leiriläinen! Fiksuutta on: liikunnalliset elämäntavat, kierrätys, ekologisuus, hyvä käytös ja some-käyttäytyminen. Molempien leirien some-viestintää, lähinnä facebookissa, kehitettiin myös reilusti. Pitkis-

Sport liikuntaleiristä valmistui myös Pekko-Joonas Rantamäen Pro gradu -työ, jossa tutkittiin, miten Pitkis-Sport on näkynyt Satakunnan Kansan sivuilla 50 vuoden aikana.

Sporttis leiriä ei vuonna 2014 järjestetty pienenyneen osanottajamäärän ja työajan riittämättömyyden takia.

LiikU koulutti kesäleirien yhteydessä järjestettävillä ohjaajakoulutuksilla noin 120 yli 14-vuotiasta nuorta. Ohjaajakoulutusten tavoitteena oli antaa nuorille valmiuksia toimia erilaisissa ohjaustehtävissä niin leireillä kuin muissakin tapahtumissa. Koulutus tukee myös urheiluseurassa ohjaajauraansa aloittelevia nuoria. Monipuolisen ohjaajakoulutuksen sisältöön kuuluu muun muassa ohjaajakoulutusta, tapahtuman järjestämistä, ensiapua, seikkailuliikuntaa ja leiritoiminnan perusteita. Ohjaajakoulutusten suorittanutta nuorilla on myös mahdollisuus hakea LiikUn leireille ohjaajiksi ja kouluttajiksi.

LiikU jatkoi vuonna 2013 alkanutta eri leirien pääjärjestäjien (Partio, VPK ja SPR) ajatusten vaihtoa, yhteistyön lisäämisestä ja hyvien kokemusten vaihtamiseksi. Ryhmä kokoontui kahdesti vuonna 2014 teemoina turvallisuus ja organisaatiot leireillä sekä some-koulutus ja kriisiviestintä, josta luennoi Lounais-Suomen poliisilaitoksen viestintäpäällikkö Mari Kaunistola.

Koulujen talvi- ja syyslomien aikana järjestettiin perinteisiä Mini-Pitkis, Hiihtis- ja Syystisliikuntapäiviä, joissa liikkui yli tuhat henkilöä. Kesäloma-ajan toiminta Satakunnassa tapahtui Pitkis-lajikoulujen merkeissä. Pitkis-lajikouluja toteutui seitsemän, joissa liikkui 141 lasta ja nuorta. Niissä pääsi harrastamaan suosikkilajiaan viikon ajan. Toiminta toteutettiin yhteistyössä seitsemän eri urheiluseuran kanssa. LiikU vastasi Karhu-Futiksen urheilukoulun suunnittelusta ja vetämisestä sekä Puck-Camp kiekkoleirin oheisharjoitteleista heinäkuussa Merikarvialla.

LiikUn Sporttivaunu, Pitkis-Seikkailu- ja Perhepäivät liikuttivat aktiivisesti tuhansia alueemme lapsia, nuoria ja perheitä. Keväällä toteutettiin kolme Hippulat Vinkumaan -perheliikuntailtaa yhteistyökumppaneiden kanssa. Porin torilla järjestetyssä Mukulatori tapahtumassa LiikUlla oli oma liikunnallinen piste, johon osallistui satoja lapsia. Perinteistä Pitkis-Sporttikiertuetta ei järjestetty keväällä.

LiikU osallistui Porissa päivähoiton lasten olympialaisten järjestämiseen. Kolmen päivän aikana olympialaisissa liikkui noin tuhat päiväkotikäistä lasta.

Oppilaitosyhteistyö

LiikU jatkoi vahvaa oppilaitosyhteistyötä Naantalin ammattiopiston lähihoitajaopiskelijoiden kanssa. Opiskelijoille tarjottiin vuoden aikana lisäosaamista koulutuksen keinoin. LiikUn lasten liikunnan kehittäjä piti heille Liikuntaa pienissä tiloissa -koulutuksen. Turun ammattikorkeakoulun opiskelijoille tarjottiin mahdollisuutta lähteä mukaan LiikUn järjestämälle Kesileirille erityislasten avustajaksi ja lisäosaamista erityislasten kanssa toimimiseen. Leirillä oli mukana yhteensä seitsemän lähihoitaja- ja fysioterapiaoiskelijaa. Satakunnan Ammattikorkeakoulun kanssa tehtiin yhteistyötä, jossa 12 oppilasta suoritti työharjoittelun henkilökohtaisina avustajina Pitkis-Sportin futuuri- ja pyörätuolikoripalloseureilla. LiikU piti opiskelijoille infotilaisuuden ja järjesti kaksi leiriohjaajakoulutusta. LiikU jatkoi yhteistyötä Rauman koulutoimen ja vapaa-aikatoimen sekä Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman yksikön kanssa. Kolmannen ja neljännen vuosikursin liikuntaan erikoistuvia opiskelijoita koulutettiin välituntiliikunnan ohjaaja -koulutuksella. Opiskelijat kävivät kouluttamassa Rauman alakouluissa 5.-6. luokkalaisia oppilaita välkkäriohjaajiksi.

Hankkeet ja kampanjat

LiikU on osallistunut lukuisten valtakunnallisten hankkeiden toteuttamiseen toiminta-alueellaan. LiikU on ollut mukana markkinoimassa koulu- ja nuorisoyhteistyön suunnattuja Taisto ja Liikuntaseikkailu sekä varhaiskasvatukseen suunnattuja Varpaat Vauhtiin ja Pihaseikkailu -kampanjoita. #MunLiike kampanjassa koulutimme 16 lounaissaomalaisen yläkoulun oppilaita ohjaajiksi. Valtakunnallisen Vammaisurheiluliiton (VAU) koulutus- ja verkostotyöryhmään ovat kuuluneet Rea Hietanen ja Jukka Pelkonen. Lisäksi olemme markkinoineet sekä auttaneet eri tahoja kehittämään lasten ja nuorten liikuntaa paikallistasolla sekä hakemaan AVIn jakamaa lasten ja nuorten liikunnan kehittämisavustusta.

Perheliikuntahanke Pohjois-Satakunnassa

Vuonna 2014 päästiin toteuttamaan täydellä painolla jo vuonna 2013 aloitettua ”Liikkuva arki yhdessä – perheiden hyvinvoinnin edistäminen liikunnan avulla” -hanketta Pohjois-Satakunnassa.

Hanke kuului Leader-ohjelmaan, johon saatiin tukea Aktiivinen Pohjois-Satakunta toimintaryhmältä. Hankkeen tarkoituksena oli aktivoida urheiluseuroja yhteistyössä muiden seurojen ja kunnan kanssa järjestämään perheliikuntatapahtumia, saada seuroja aloittamaan omia perheliikuntakerhoja sekä kouluttaa ohjaajia seurojen avuksi erilaisiin perheliikunnan toimintoihin.

Hankkeen lukumääräiset tavoitteet saavutettiin, Hippulat Vinkuu -tapahtumia ja siitä muokattuja perheliikuntatapahtumia järjestettiin yhteensä seitsemän jokaisessa neljässä kunnassa. Niihin osallistui yhteensä n 1800 henkilöä. Kuntien vapaa-aikatoimet, paikalliset liikuntaseurat ja muut yhdistykset saivat hyvän mallin, mitä kunnat voivat jatkaa. Hyvänä tuloksena voidaan myös pitää, että paikkakunnan liikuntaseurat ja muut yhdistykset löysivät toisensa ja toimijat oppivat tuntemaan toisensa, jolloin jatkossa on helpompi tehdä yhteistyötä monissakin asioissa. Perheliikuntakerhoja saatiin neljään seuraan eri muodoissa toimimaan ja niissä pyöri noin sata osallistujaa vuoden aikana.

Koulutustoiminta

LiikUlla on tarjolla 58 erilaista liikunnan täydennyskoulutusta lasten ja nuorten parissa toimiville. Tämän lisäksi LiikU tarjoaa vuosittain erilaisia teemaseminaareja lasten liikunnasta. Vuonna 2014 lasten ja nuorten LiikU toimi Valon alueellisenä yhteistyökumppanina koulutuksien saralla tarjoten liikunnan täydennyskoulutusta opettajille, kerho-ohjaajille, päivähoidon henkilökunnalle ja urheiluseuraohjaajille. LiikU jatkoi vuonna 2014 aktiivista oppilaitosyhteistyötä Naantalin ammattiopistossa (RASEKO), WinNovassa, kouluttamalla lähihoitajaopiskelijoita ja Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman yksikön kanssa.

Lasten ja nuorten liikunnan kouluttajat

Alanen Jorma, Blomroos Anna, Heinonen Henna, Hietanen Rea, Hievanen Karoliina, Karinharju Kati, Kirjavainen Tiina, Koskinen Susanne, Kuokkanen Petri, Lecklin Sari, Lehto Juhani, Leino Satu, Lindström Susanna, Löytökorpi Jere, Mäkinen Laura, Okkonen Minna, Pohjankoski Maija, Pihlavisto Pasi, Rekikoski-Niemi Eija, Ruokonen Minna, Salminen Anna, Setälä Elina, Tammirinne Maarit, Toivanen Emma, Tuominen Kari, Vahlberg Paula, Valli Kalervo, Vieltojärvi Mia, Viikari Milla ja Virtanen Juha.

Aikuisten harrasteliikunta

Työikäisten työssä jaksaminen sekä ikään-tyvien toimintakyvyn säilyttäminen ovat suuria haasteita myös Lounais-Suomessa. LiikU on edistänyt alueellaan aikuisväestön liikunnallista elämäntapaa ja itsenäistä fyysistä aktiivisuutta, luonut edellytyksiä aikuisliikunnalle sekä tarjonnut monipuolista ohjausta. Siinä merkittävänä apuna on ollut KKI-ohjelman myöntämä tuki. Aikuisten harrasteliikunnan keskeiset yhteistyötahot ovat Valo, KKI-ohjelma, Opetus- ja kulttuuriministeriö, ELY-keskus, Aluehallintovirasto sekä kunnat ja lajiliitot.

Toiminta jakautui edelleen neljään pääalueeseen. Ensimmäinen merkittävä alue on ollut tapahtumat, joiden avulla on aktivoitu uusia liikunnan harrastajia. Toinen alue on ollut työyhteisöliikunta. Tavoitteen mukaisesti on toteutettu hankkeita ja koulutuksia yhteistyössä eri järjestöjen, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa vahvistamaan terveysliikuntatoimintaa. Lisäksi LiikU on kehittänyt poikkihallinnollista verkostoyhteistyötä terveysliikunnan edistämiseksi sekä koulutustoimintaa.

LiikU on kehittänyt harrasteliikuntaa taloudellisesti terveesti, pitäen kuitenkin hintatason mahdollisimman kohtuullisena. Viestinnällä on vaikutettu väestöön mahdollisimman laajasti. Kampanjoista ja tapahtumista on viestitty seurojen, yhdistysten ja työpaikkojen kautta sekä suoraan kuluttajille.

Tapahtumat

Aikuisliikunnan näkyvimät tapahtumat vuonna 2014 olivat liikuntaneuvonnan koulutuskiertueet Porissa ja Turussa, valtakunnallinen SuomiMies seikkailee -rekkakiertue, kuntien Haastepyöräily -kampanja ja Kunnon Eväät -tapahtuma.

SuomiMies seikkailee -rekkakiertue

Vuonna 2014 toteutettiin valtakunnallinen rekkakiertue. Testirekka kiersi viikolla 40. Kankaanpäässä, Porissa, Raumalla, Harjavallassa ja Huittisissa. Viikolla 41. testattiin Laitilassa, Loimaalla, Salossa, Kemiönsaarella ja Turussa, jo-

hon koko rekkakiertue päättyi 10.10. Kiertueen aikana alueellamme tehtiin kuntotestaukset kaikkiaan 3700 miehelle ja naiselle. Lisäksi tarjottiin tietoa ravinnosta, terveydestä ja liikunnasta sekä paikallisista liikuntamahdollisuuksista. Tapahtumat olivat erittäin suosittuja ja saivat hyvän osanoton sekä yleisöltä että medialta.

Haastepyöräily

Haastepyöräily -kampanjaan osallistui Varsinais-Suomessa 13 ja Satakunnassa 20 kuntaa. Kampanjassa kymmenen kilometrin mittaisen pyöräilysuoritusten määrästä kilpailtiin nyt kahdessa sarjassa kunnan asukasluvun mukaan.

Varsinais-Suomessa Haastepyöräilyn aikana tehtiin kaikkiaan 25.183 kirjausta. Varsinais-Suomen kunnista mukana olivat Kemiönsaari, Kustavi, Laitila, Masku, Mynämäki, Naantalin saaristo-osat, Nousiainen, Pyhäranta, Raisio, Rusko, Somero, Taivassalo ja Vehmaa.

Intersport Länsikeskus ja LiikU lahjoittivat palkinnoiksi kaksi polkupyörää. Pyörät menivät Nousiainiin ja Naantalin saaristo-osalle. Lisäksi annettiin pyöräilykypärät jokaiseen kuntaan palkinnoiksi.

Satakunnassa jo 22. kerran järjestetyssä Haastepyöräilyssä tehtiin 190.455 kirjausta. Mukana Satakunnasta olivat Eura, Eurajoki, Harjavalta, Honkajoki, Huittinen, Kankaanpää, Karvia, Kihniö, Kokemäki, Köyliö, Luvia, Merikarvia, Parkano, Pomarkku, Pori, Punkalaidun, Rauma, Siikainen, Säskylä ja Ulvila. Intersport Länsikeskus ja LiikU lahjoittivat palkinnoiksi kaksi polkupyörää, jotka menivät Luvialle ja Harjavaltaan. Lisäksi jokaiseen kuntaan lahjoitettiin polkupyöräkypärä ja muita palkintoja.

Talven Mestariiliikkuja ja Kisälliliikkuja -kampanja

LiikU ja Satakunnan Hiihto ry järjestivät talven Mestariiliikkukampanjan kolmatta kertaa. Kampanjassa kerättiin 9.1.–31.3. tehtyjä hiihto, saunakävely- ja lumikenkäilysuorituksia henkilökohtaiseen Mestariiliikkukorttiin. Mestariiliikkuja -tittelin ansaitsi, jos suorituksia tuli vähintään 35 eri päivää yhteensä 500 km. Kisälliliikkuja -kampanjassa suorituksia tuli olla vähintään 20 päivää ja 250 km. Yhteistulokseen hyväksyttiin kaikki suoritustavat, joten huono lumitilannekaan ei vaikuttanut.

Talvi oli kuitenkin erittäin leuto, jonka vuoksi

osallistujamäärä jäi pieneksi. Vaikka kesken kampanjan annettiin mahdollisuus tehdä suorituksia muillakin liikuntamuodoilla ja kampanja-aikaa pidennettiin maaliskuun loppuun. Mestariliikkuja oli 23 henkilöä ja Kisälliliikkuja viisi henkilöä. Osallistujia oli kymmenestä eri kunnasta ja suurin yksittäisen henkilön hiihtämä määrä oli tuhat kilometriä. Palkitsemistilaisuus järjestettiin keväällä Jämällä. Kesport Jämi ja Häijään urheilutarvike lahjoittivat palkinnoiksi suksipaketit ja LiikU jakoi muita palkintoja.

Työyhteisöliikunta

Työyhteisöliikunnan tavoitteena on toteuttaa eri järjestöjen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa hankkeita ja koulutuksia vahvistamaan työyhteisöjen terveysliikuntatoimintaa. Tulokset ovat hitaasti saavutettavissa, joten toimintaa on pyritty kehittämään pitkäjänteisesti. LiikU on ottanut määrätietoisesti vastaan työyhteisöliikunnan kehittämisen haasteen. LiikUn järjestämään työyhteisöliikuntaan osallistui kaikkiaan yli 6.600 ihmistä.

Satakunnan sairaanhoitopiirin kanssa aloitettiin kolmen vuoden Vähän enemmän arkiaktiivisuutta -hanke. Hankkeen tavoitteena on kehittää työhyvinvointia pitkäjänteisesti ja monipuolisesti, muun muassa tarjoamalla 2014 työajalla koko henkilöstölle kattava kehontilan perustutkimus, johon osallistui 1662 henkilöä. Lisäksi hankkeessa toteutettiin työhyvinvointikysely, jossa kartoitettiin muun muassa ravitsemuksellisia asioita, työmatkaliikkumista, arkiaktiivisuutta sekä työstä palautumista. Kyselyssä oli myös mahdollisuus esittää ehdotuksia ja toiveita työnantajan tukemaan terveysliikuntaan ja tuleviin terveysliikuntalajikokeiluiden sisältöihin. Työntekijöille tarjottiin myös ryhmämuotoista elämäntapavalmennusta ja hankittiin HY-MIS -liikuntapäiväkirja, jossa työyksiköiden joukkueet kilpailivat liikunta- ja arkiaktiivisuus kirjauksilla arkiaktiivisimman työporukan titteleitä. Hankkeen tarkoitus on olla Suomen arkiaktiivisin työpaikka.

LiikU ja Eurajoen kunta aloittivat 2014 kolmen vuoden yhteistyön HeTeKa-hankkeessa. HeTeKa eli henkilöstön terveyden edistämiskampanja tähtää henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseen Eurajoen kunnan työntekijöille. Tavoitteena on hankkia lisävirtaa työvuosiin, parantaa työviihtyvyyttä ja lisätä aktiivista yhdessäoloa. Kampanjan avulla halutaan tarjota henkilöstölle

uusia ja innovatiivisia tapoja lisätä arkiliikuntaa oman työpäivän aikana ja sen jälkeen sekä ennen. Tärkeää on löytää jokaiselle oma mielekäs tapa liikkua. LiikU teki henkilöstölle kuntokartoitukset, johon osallistui 308 henkilöä, sekä hyvinvointikyselyn. Toisessa vaiheessa tehdään konkreettisia toimenpiteitä ja suunnataan kohti omia, työyhteisön tai hallintokunnan yhdessä asettamia tavoitteita. Kolmas vaihe paneutuu hyvinvointijohtamiseen ja koko organisaatioon.

Verkostoyhteistyö

Verkostoituminen yhä useamman toimijan kanssa on luonut mahdollisuuden määrätietoisempaan liikunnan edunvalvontaan ja toteutukseen. Vahva rooli kunto- ja terveysliikunnan tuottajana ja alueen liikuntaolosuhteisiin vaikuttajana on tehnyt LiikUsta kiinnostavan kumppanin.

Tärkeimmät sidosryhmät, joiden kanssa syventynyttä yhteistyötä on toteutettu, ovat Kunnossa Kaiken Ikää (KKI) -ohjelma, Valo, Soveltava Liikunta SoveLi ry, kunnat, seurakunnat, apteekit ja alueelliset latuyhdistykset. KKI palkitsi LiikUn pitkäjänteisestä verkostoyhteistyöstä KKI-ohjelman 20 -vuotisjuhlassa. Tuloksekasta yhteistyötä on tehty myös muiden yhdistysten ja työyhteisöjen kanssa. Merkittävimpiä yhteistyöhankkeita on ollut Työterveyslaitoksen ja Varsinais-Suomen yrittäjien kanssa tehtävä HyVe-ohjelma, jossa yrittäjille tarjottiin mahdollisuus kuntotestaukseen. Lisäksi tarjottiin tietoa ravinnosta, terveydestä ja liikunnasta sekä paikallisista liikuntamahdollisuuksista. Aikuisliikunnan henkilöstön edustajat ovat olleet jäseniä erilaisissa kehittämistyöryhmissä ja toimikunnissa.

Jukka Läärä on osallistunut:

- LiikUn aikuisten liikunnan kehittämistyöryhmä
- Into-hanke opiskelijaliikunnan kehittämishankkeen ohjausryhmä
- Liito-hankkeen ohjausryhmä
- Liiku Terveemmäksi neuvottelukunnan jäsen
- LiPaKe-ohjausryhmän jäsen
- Satakunnan sairaanhoitopiirin Vähän enemmän -hankkeen ohjausryhmän jäsen
- KASTE aluejohtoryhmän jäsen

Tino-Taneli Tanttu on osallistunut:

- Liikkujan Apteekki -kiertueen valtakunnallinen ohjausryhmä
- KKI:n liikuntaneuvonnan koulutussuunnittelun työryhmä

- LiPaKe-hankkeen ohjausryhmä, sihteeri
  - Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueellinen hyvinvointikertomuksen valmistelutyöryhmä, liikunnan asiantuntija
- Juha Koskelo on osallistunut:
- LiikUn aikuisliikunnan kehittämistyöryhmä
  - Liikkuva Huittinen KKI-toiminnan ohjausryhmä

Koulutus

Valo vastaa aikuisten kunto- ja terveysliikunnan ohjaajakoulutuksen yleisestä kehittämisestä ja lajitutkintojen koordinoinnista. LiikU ja muut aluejärjestöt vastaavat alueillaan kunto- ja terveysliikunnan 1.-2. tason koulutusten organisoinnista ja tutkintotodistusten myöntämisestä. Aikuisten harrasteliikuntakoulutuksen avulla koulutetaan aikuisten harrasteliikuntaryhmillä uusia ohjaajia, nostetaan ohjaajien osaamista ja parannetaan palvelujen laatua. Koulutuksia on LiikUn alueella toteutettu avoimina tai tilauskoulutuksina.

LIITO-hanke

KKI-ohjelman rahoittaman LIITO-hankkeen toiminta-ajatuksena on aktivoida ikäihmisiä ylläpitämään omaa toimintakykyään ja ennaltaehkäistä syrjäytymistä liikunnan, sosiaalisten kontaktien ja ravintotietouden keinoin. Kunnossa Kaiken Ikää -ohjelman tukemassa hankkeessa ovat mukana Naantali, Nousiainen, Masku ja Mynämäki. Kaikissa kunnissa on toiminta saatu hyvin alkuun ja ikäihmisten innostus on ollut suurta. Vuonna 2014 toiminnan painopiste oli lloa ja oloa -toiminnan kehittäminen. Toiminnassa pyritään löytämään ikäihmiselle liikuntakaveri, jonka kanssa tämä voi liikkuu yhdessä.

Terveysliikunnan aseointi poikkiallisesti

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) sekä Opetus ja kulttuuriministeriö (OKM) julkaisivat vuonna 2014 Muutosta Liikkeellä toimenpanosuunnitelman valtakunnallisista linjauksista terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan. LiikU toteuttaa ministeriöiden linjauksien mukaisesti kuntien liikunnan- ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyön tiivistämisessä ja ministeriöiden linjauksien käyttösuunnitelmien laadinnassa yhdessä aluehallintoviraston, sairaanhoitopiirien ja KASTE-ohjelman kanssa. Varsinais-Suomessa merkittävänä yhteistyö-

kumppanina on myös Varsinais-Suomen liitto.

Liikunnan palveluketju -hanke

LiikU aloitti vuonna 2013 koordinoimaan Naantalissa sekä perusturvakuntayhtymä Akselin jäsenkunnissa (Mynämäellä, Maskussa ja Nousiaisissa) liikuntaneuvonnan palveluketjua eli LiPaKe-hanketta. KKI-ohjelman rahoittamassa LiPaKe-hankkeessa kuntien terveyskeskuslääkärit ohjaavat terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat potilaat vastaanottotilanteessa liikuntaneuvojalle. Liikuntaneuvoja Sami Rantanen, työskentelee hankekuntien terveyskeskuksissa asiantuntijajohdattajana.

Liikuntaneuvojan tehtävänä on vaikuttaa asiakkaiden terveyskäyttäytymiseen, auttaa ja ohjata asiakkaita ja löytää heille mieluinen tapa jatkaa liikumista kunnan matalankynnyksen liikuntatarjonnan parissa. Hanke jatkuu vuonna 2015.

LiikUn terveysliikunnasta vastaavat Jukka Läärä, Juha Koskelo ja Tino-Taneli Tanttua kävivät 5.-8.9. tutustumassa Milanossa kehitettyyn Round Table -ohjelmaan. Vierailun tarkoituksena oli saada vaikutteita ja ideoita omaan toimintaan. Päällimmäisenä ajatuksena jäi palvelujen saataavuuden helppous.

LiPaKe alueellinen verkostotyö

LiikU järjesti vuonna 2014 yhdessä KKI-ohjelman ja UKK-instituutin kanssa liikuntaneuvonnan koulutuskiertueen Turussa 31.3. ja Porissa 1.4. Syksyllä LiikU järjesti yhdessä aluehallintoviraston kanssa liikunnan palveluketjua käsittelevät työkokoukset Turussa 9.9. ja Porissa 11.9. Tilaisuuksien jälkeen LiPaKe-toimintamalli on levinnyt perusturvakuntayhtymä Akselin ja Naantalil lisäksi Kemiönsaarelle. Käyttösuunnitelma LiPaKe toiminnalle on lisäksi tehty tai tekeillä useissa lounaissa suomalaisissa kunnissa.

Liikkujan Apteekki

Liikkujan Apteekki -toiminta on jatkunut valtakunnallisena toimintana, LiikUn alueella toteutuneen pilottihankkeen (2010-2012) jälkeen. Liikkujan Apteekin toiminta-ajatuksena on terveysliikunnan varhainen puheeksi ottaminen osana apteekin jokapäiväistä asiakastyötä.

Liikkujan Apteekki tukee kunnissa olevia liikuntaneuvontakäytäntöjä. Apteekeissa on kehitetty henkilökunnan valmiuksia kertoa liikunnan vaikutuksista terveyden edistämisessä sekä sairauksien hoidossa lääkehoidon rinnalla. Apteekit tekevät

huomattavasti aiempaa enemmän yhteistyötä kuntansa sote- ja liikuntatoimijoiden kanssa, ohjaavat tai lähettävät asiakkaan tarvittaessa kunnan liikuntaneuvojalle sekä järjestävät terveysliikunnan teemapäiviä. Suomen 115 Liikkujan Apteekista 17 on LiikU:n alueella.

Lisää Virtaa työvuosiin -hanke

Lisää Virtaa työvuosiin on Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa vuonna 2013 alkanut pilottihanke. OKM:n rahoittamassa hankkeessa keskitytään päivähoidon henkilöstön ja opettajien hyvinvointiohjelman rakentamiseen. Hyvinvointiohjelmalla halutaan rakentaa kohderyhmälle sopiva malli, joka on levitettävissä hankkeen jälkeen.

Hankkeessa on kartoitettu liikunnan asemaa työyhteisössä, johdon suhtautumista henkilöstön hyvinvointia lisääviin toimiin sekä lisätty henkilöstön tietoa liikkumattomuuden haitoista. Hankkeessa mukana olevien työyhteisöjen ja heidän työterveyshuollosta vastaavien terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyötä on vahvistettu muun muassa raporttoimalla henkilöstön terveystarkastusten tuloksista työterveyshuoltoon. Hankkeen työyhteisöt ovat valinneet hankkeen myötä liikunnan ja hyvinvoinnin vastuuryhmän ja laatineet vuosisuunnitelman työviihtyvyyden, hyvinvoinnin ja liikunnan lisäämiseksi. Hanke jatkuu vuonna 2015.

Aikuisten harrastetoiminnassa mukana olleet oto-toimijat

LiikUn toiminnassa mukana olevilla henkilöillä on kysynnän kasvaessa tärkeä rooli. Seuraavat henkilöt ovat toimineet testajina, kouluttajina tai ohjaajina LiikUn aikuisten harrastetoiminnassa vuonna 2014:

Satakunta:

Alanen Jorma, Aro Minna, Ketola Sari, Kivelä Harri, Mali Hero, Mannila Minna, Valkama Mika ja Vallin Jone.

Varsinais-Suomi:

Hillgren Marika, Jortikka Jenni, Ketola Hannu, Koskela Raimo, Lagerström Kai, Mäkeläinen Leena, Ojala Merike, Rantanen Sami ja Virtanen Riia.

Urheilutoiminta

LiikUn urheilutoiminnan yksikön kolmas toimintavuosi toteutui melko hyvin toimintasuunnitelman mukaan. Tavoitteet pohjautuivat Valon valitsemaan strategiaan ja paikallistasolla toteutettuun kartoitukseen. Toimintasuunnitelman tavoitteissa keskiössä olivat seura-toiminta ja urheilijan polku tukitoiminnan. Tavoitteina ovat olleet muun muassa valmentajien osaamisen kehittäminen, monipuolisen harjoittelun kasvataminen ja yhteistyön lisääminen paikallistasolla.

LiikUn urheiluyksikön keskeisenä tehtävänä oli vastata näihin valtakunnallisiin haasteisiin muun muassa edistämällä urheilijoiden, seurojen valmentajien ja toimihenkilöiden sekä urheiluakatemioiden toimintaedellytyksiä ja paikallista yhteistyötä. Yksikön toiminnasta vastasivat kehittämisspäällikkö Jukka Pelkonen ja seurakehittäjä Tapio Saarni. Tukipalveluiden osalta toimistosihiteeri Sari Virtalan työpanoksesta kohdennettiin osa urheiluyksikön tueksi.

Koulutus

Urheiluyksikön koulustoittoiminnan sisältöihin kuuluvat muun muassa ohjaaja- ja valmentajakoulutus, seuratoimijoiden ja seurajohdon koulutus, ja monet muut seuroille suunnatut keskeiset koulutukset. Koulutuksia toteutettiin pääsääntöisesti yhteistyökurssina kuntien, lajiliittojen, Suomen Valmentajien, SSA urheiluakatemian, sairaala Neon sekä seurojen ja seurayhtymien kanssa räätälöidyn.

Aluejärjestöt ovat yhdessä Valon kanssa toteuttaneet I tason VOK (valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen) -sisältöjä jo kolmen vuoden ajan ja nyt seurat alkavat olla tietoisia näistä koulutuksista. Koulutuskokonaisuus käsittää 12 sisältöä, joiden yhteenlaskettu kesto oppimistehtävien kanssa on 50 tuntia. Koulutuskokonaisuuden tavoitteena on luoda valmentajille ja ohjaajille perusta yksittäisen harjoituskeran laadukkaaseen toteuttamiseen. Lisäksi koulutukseen osallistuja suorittaa mahdolliset lajiliiton edellyttämät lajiopinnot, joista jokaisen koulutukseen osallistuvan lajin kanssa sovitaan erikseen. Koulutus tarjoaa myös mahdollisuuden eri lajeissa ja seuroissa toimivien valmentajien väliseen verkostoitumiseen ja osaamisen jakamiseen.

Kehittämistyön tavoitteena on kokonaisvaltaisen valmennuksen ja ohjauksen edistäminen kaikissa lajeissa. Lisääntynyt osaaminen näkyy laadukkaana valmennuksena ja ohjauksena, lisääntyneenä lajien välisenä vuoropuheluna, hyvänä harjoitteluna ja terveenä urheiluna sekä liikuntana. Jatkossakin valmentajat suorittavat lajiopinnot lajiliiton suositusten mukaisesti. Vuoden 2014 aikana toteutettiin ensimmäistä kertaa valtakunnallinen VOK-superviikonloppu kokeilu yhteistyössä alueiden ja lajiliittojen kanssa. Koulutus tehtiin kahdessa osassa, puolet keväällä ja toinen puoli syksyllä. LiikU järjesti superviikonloput kahdella paikkakunnalla, Porissa ja Turussa.

Kunnat olivat keskeinen kumppani seuroille järjestettävässä koulutustoiminnassa. Koulutusten kohderyhmiksi valittiin aloittavat ohjaajat, kokeneemmat valmentajat sekä seuratoimijat, joille suunniteltiin omat koulutussisällöt. Tiedon lisäämisen ohessa pyrittiin kehittämään paikallistason yhteistyötä seurojen välillä ja lisätä valmentajien välistä vuorovaikutusta. Kunnat vastasivat koulutusten kustannuksista ja tiloista seurojen puolesta ja LiikU toteutti koulutuksen käytännön järjestelyt. Kuntakoulutusten toteuttajina jatkoivat Turun seudulla yhdentoista kunnan Rajatonta Liikuntaa -hanke, sekä Rauman alue, jossa olivat mukana Rauma, Eura, Eurajoki ja Pyhäranta. Uusina kuntakumppaneina aloittivat Huittinen, Kokemäki, Säkyliö, Köyliö ja Oripää, sekä Pohjois-Satakunnan kunnista Kankaanpää, Honkajoki, Karvia, Siikainen, Jämijärvi ja Lavia. Koulutustoimintaa kehitettiin myös yhteistyössä Satakunnan urheiluakatemia kanssa. Opiskelijoille ja valmentajille kohdistettiin teemakoulutusta muun muassa mentaali-, ravinto- ja fysiovalmennuksen teemoilla. Lisäksi toisen vuosikurssin opiskelijoille järjestettiin valmentajakoulutusta yhden opintojakson verran VOK sisällöin.

LiikU on käynnistänyt nyt yhdessä seurojen päätoimisten toiminnanjohtajien, valmennuspäälliköiden ja valmentajien kanssa paikallisen verkoston, joka pyrkii edistämään maakunnallisesti päätoimisten asemaa, arvostusta, verkostoitumista ja osaamista. LiikU vastaa verkostotyön sisällön ja toiminnan kehittämisestä ja kokonaisuudesta.

Verkostotapaamisia jatkettiin eri teemojen ja sisältöjen muodossa v. 2014. Koulutusten osal-

ta LiikUn henkilöitä on ollut mukana erilaisissa valtakunnallisissa työryhmissä. Jukka Pelkonen on ollut jäsenenä muun muassa VAU koulutus- ja verkostotyöryhmässä ja Suomen Valmentajien Aspa-tiimissä.

Seuran hallinnon ja kehittämiskoulutuksessa suosituimpia koulutuksia ovat urheiluseuran talouteen, verotukseen ja kehittämiseen liittyvät koulutukset. Toiseksi suosituimpia ovat vetäjien rekrytointiin ja johtamiseen liittyvät koulutuskokonaisuudet.

Kouluttajina eri tilaisuuksissa ovat toimineet: Ekman Kari, Gardin Markku, Joukamaa Petteri, Kalaja Sami, Korkatti Sirpa, Koskelo Juha, Lahtinen Irja, Lehtinen Pirjo, Lilja Katri, Lukka Juhani, Miettinen Marja, Mäkelä Roope, Okkonen Minna, Pelkonen Jukka, Pihlavisto Pasi, Piispa Erik, Pohjavirta Raija, Puronaho Petri, Saari Mika, Saarni Tapio, Tuominen Kari, Turunen Annukka, Tyrkkö Mika, Vanhapaasto Juha, Viitanen Marko ja Vilén Päivi.

Auditoinnit

Nuorisourheilun lauseurojen Sinettiauditointeja järjestettiin normaali määrä LiikUn alueella yhdessä lajiliittojen kanssa. Yhteensä auditointeja tehtiin yhdeksän. Auditoinneissa toteutetaan seurojen tekemän työn laatutason tarkastusta suhteessa sinettiseuratoiminnan kriteereihin.

Viime vuoden aikana LiikUn alueella auditointiin seuraavat seurat: Turku Trojans, Oikea Rytmipori, Rasti Piikkiö, PoNMKY, Nakkilan Vire, Fera, Naantalinen Löyly, Vammalan Seudun Voima ja Turun Budokwai.

Urheiluakatemiatoiminta

Urheiluakatemiaverkosto on urheilijan polun perustukiratkaisu, jonka kautta urheilu ja opiskelu yhdistyvät ja urheilijalle on tarjolla osaava valmennus helposti saatavilla olevissa olosuhteissa. Urheiluakatemiaverkoston toimintatapa on osaamista lisäävä ja yhteistyöhön ohjaava. LiikU on toiminut tiiviissä yhteistyössä erityisesti Satakunnan Sport Academyn (SSA) kanssa, vastaten muun muassa sen strategiatyön, Porilaisen Urheilijan Polun (PUP) toteutuksesta. Strategian avulla pyrittiin ratkaisemaan, miten onnistumme auttamaan satakuntalaisia nuoria matkallaan huippu-urheilijaksi. Työstön kautta syntyivät suuntaviivat satakuntalaisen urheiluakatemia kehittämiselle.

LiikU ja Porin kaupungin koulutus- ja opetusvirasto solmivat vuonna 2014 jatkosopimuksen SSA koordinaattoripalvelujen toteuttamisesta. Sopimuksen tavoitteena oli tuoda lisää yhteisiä henkilöresursseja akatemiayöhön, sekä kehittää ja tehostaa SSA:n toimintaa. Tehtävää on hoitanut LiikUn kehittämisspäällikkö Jukka Pelkonen. Akatemia kattaa jatkossa urheilijan polun alakoulusta aina kolmannelle asteelle saakka. Akatemiaan kuuluvan Kuninkaanhaan yläkoulun kanssa jatkettiin tiivistä yhteistyötä muun muassa valmennus- ja liikuntaluokkien pääsykokeiden ja valmennuksen teemapäivien muodossa.

Turun seudun urheiluakatemia (TSUA) kanssa on tehty yhteistyötä koulutusten, seminaarien, toimistopalaverien ja palkitsemistilaisuuksien osalta. Lisäksi Turun seudulla on toiminut kehittämisspäällikkö TSUA:n, Turun kaupungin ja LiikUn kesken, joka suunnittelee paikallisia urheilijan polun tukitoimia. Työryhmässä ovat olleet Jari Haapanen ja Jukka Pelkonen. Lisäksi LiikUn aluejohtaja Jari Haapanen on TSUA:n johtoryhmän jäsen.

Lajiliittoyhteistyö

Lajiliittojen kanssa jatkettiin aktiivista yhteistyötä monella eri toimintasektorilla. LiikU on toiminut yli viidenkymmenen lajin seurojen kanssa yhteistyössä toimintavuoden aikana. Teemoina ovat olleet muun muassa koulutustilaisuudet, konsultoinnit, leirit, respect tilaisuudet, auditoinnit, seuratuot ja liikuntatapahtumat.

LiikU oli myös mukana tuottamassa koulutus- ja koordinoitipalveluja suunnistuksen kolmen seuran; Hiisirastin, Rasti-Lukon ja Ulvilan Uran yhteiselle seuratuotihankkeelle. Hankkeen nimi on Rastit Kiikarissa. Vuoden 2013 aikana aktivoitiin seurojen toimijoita perustamaan suunnistuskouluja ja perustettiin yhteinen nuorten valmennusryhmä, jolle järjestettiin yhteisiä harjoituksia sekä koordinoitiin kisoja. Hanke jatkuu vuonna 2014.

Kuntayhteistyö

Valon kuntayhteistyöstrategiassa yhtenä tärkeänä painopistealueena on saada kuntiin kunnan liikuntastrategia. Vuonna 2013 aloitettu Ulvilan kaupungin vapaa-aikatoimen kanssa aloitettu liikuntastrategian teko kaupungille saatiin talvelta 2014 päätökseen.

Yhteiset maksuttomat koulutukset urheiluseuroille jatkuivat. LiikU osallistui myös kuntien seuraparlamenttien ja -foorumien tilaisuuksiin ja toi sinne ajankohtaisia asioita liikuntakentältä. Vuoden aikana järjestettiin myös Satakuntaliiton kanssa yhteisiä ideapäiviä kuntien vapaa-aikatoimille. Pohjois-Satakunnan perheliikuntahanke myös yhdisti LiikUn ja kuntien toimintaa monella tavalla.

LiikUn seurakehittäjä Tapio Saarni osallistui myös Satakunnan Yhteistyöryhmän, JYTRYn toimintaan. JYTRY on yli 40 satakuntalaisen järjestön yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on vahvistaa satakuntalaista yhteisö- ja vapaaehtoisuustoimintaa sekä kolmannen sektorin keskinäistä ja kuntien välistä yhteistyötä.

Seuratuki

OKM:n myöntämä suora seuratuot seuratoiminnan kehittämiseen on saanut jo pysyvän käytännön. LiikUn alueen seuroille myönnettiin yhteensä 751.000 euroa ja tukea sai 58 eri seuraa. Summat vaihtelivat 1.500 - 29.000 euroon. Syksyllä OKM ilmoitti, että seuratuot hakuaikaa muutetaan päättyväksi joulukuussa 2014, mikä aiheutti seuroille hieman haasteita.

Vuoden lopussa järjestettiin avoimia ja tilattuja koulutuksia, joissa kerrottiin kehittämistuen kriteereistä ja hankehakemusten tekemisestä vuodelle 2015. Yksilökohtaista tukea annettiin noin 30 seuralle hakemusten täyttöön liittyen.

Muut toiminnot

Syksyllä solmittiin raumalaisen yleisseuran Rasti-Lukon kanssa yhteistoimintasopimus, jossa LiikU tarjoaa seuralle sihteeri- ja kehittämisspäällikkö kahdeksan kuukauden ajan. Yhteistyön tarkoituksena on antaa RaLu:lle seuran hallinto ja kehittämistoimintoja siten, että seuran perustoiminnot saadaan toimimaan sujuvasti ja myös jatkossa onnistuneesti. Hanke jatkuu aina 2015 kevääseen asti.

Viestintä

LiikU viestii urheilutoimintaa koskevista ajankohtaisista asioista oman uutiskirjeen välityksellä. Uutiskirje ilmestyi jäsenrekisterissä oleville seuratoimijoille kuusi kertaa vuodessa. Lisäksi koulutuksia ja tapahtumia markkinoidaan LiikUn nettisivuilla ja suorilla sähköpostilähetyksillä. Uutiskirjeen sisältö rakentuu muun muassa ajankohtaisista seura-asioista, valmentamisen osiosta, koulutusinfosta ja respect-osiosta. Seurojen ja valmentajien rekisteritietoja päivitettiin LiikUn järjestelmään, viestintää valmentajille

16 pyrittiin tehostamaan suoran sähköpostijakelun kautta.

Palkitseminen

LiikU toteutti vuonna 2014 Lounais-Suomen Urheilugaalan Turussa, jossa palkittiin vuoden 2013 ansioituneet henkilöt ja tahot. Se oli suurin alueiden järjestämistä gaalatapahtumista, paikalla oli noin 500 juhluvierasta. Vuoden aikana käynnistettiin suunnittelu gaalatapahtuman maakunnallistamisesta. Vuoden 2014 parhaat palkittiin maakunnallisissa, Varsinais-Suomen ja Satakunnan, Urheilugaaloissa. Tässä kertomuksessa on mainittu vuoden 2014 palkitut urheilijat ja tahot.

LiikUn ansiomerkit

LiikU myöntää vuosittain ansiomerkkejä seuratoiminnassa ansioituneille henkilöille. Ansiomerkkin saaneet ovat ohessa.

LiikUn standaari

Nousiaisten Susi ry, Rymättylän Soihtu ry ja Säskylän Urheilijat ry.

Kultainen ansiomerkki

Helin Päivi (LiikUn hallitus), Leppiniemi Teller-vo (Ahlaisten Urheilijat ry), Mäkelä Markku (Ahlaisten Urheilijat ry), Mäkitalo Juha (Säskylän Urheilijat ry), Santala Soini (Paimion kaupunki Liikuntapalvelut), Selivaara Matti (Ahlaisten Urheilijat ry) ja Syrjälä Pirkko (Ahlaisten Urheilijat ry).

Hopeinen ansiomerkki

Aittakari Jorma (Ahlaisten Urheilijat ry), Aittakari Liisa (Ahlaisten Urheilijat ry), Haavisto Kari (Säskylän Urheilijat ry), Harjula Marja-Liisa (Ahlaisten Urheilijat ry), Heilimä Janne (Ahlaisten Urheilijat ry), Korpela Ulla (Säskylän Urheilijat ry), Levander Jari (Säskylän Urheilijat ry), Lundgren Erkki (Ahlaisten Urheilijat ry), Mäki Timo (Säskylän Urheilijat ry), Nummelin Hannu (Ahlaisten Urheilijat ry), Pöysti Riitta (Nousiaisten Susi ry), Railo Tarja (Säskylän Urheilijat ry), Rantasalo Pirjo (Nousiaisten Susi ry), Salmi Erkki (Ahlaisten Urheilijat ry), Selivaara Jaakko (Ahlaisten Urheilijat ry), Selivaara Juha (Ahlaisten Urheilijat ry), Selivaara Kristiina (Ahlaisten Urheilijat ry), Vidlund Hannu

(Ahlaisten Urheilijat ry) ja Vähänummi Kari (Ahlaisten Urheilijat ry).

Tunnustuslevyke

Aittakari Jari (Ahlaisten Urheilijat ry), Huhtala Matti (Ahlaisten Urheilijat ry), Jouste Päivi (Ahlaisten Urheilijat ry), Kankaansivu Reijo (Ahlaisten Urheilijat ry), Kirkkomäki Seppo (Nousiaisten Susi ry), Lammi Jouko (Ahlaisten Urheilijat ry), Lundgren Sirpa (Ahlaisten Urheilijat ry), Mäkelä Kirsi (Ahlaisten Urheilijat ry), Mäkinen Anitta (Ahlaisten Urheilijat ry), Pihala Mikko (Ahlaisten Urheilijat ry), Salmi Marita (Ahlaisten Urheilijat ry), Selivaara Eero (Ahlaisten Urheilijat ry), Wittsberg Anu (Ahlaisten Urheilijat ry) ja Vuori Lauri (Ahlaisten Urheilijat ry).

Muistomitali

Virtanen Auli (Vehmaan Kiisto ry), Kanneljärven Urheiluopisto ja Varsinais-Suomen Pesis ry.

Perti Karppinen ojentaa Varsinais-Suomen Urheilugaalassa elämänurapalkinnon Angelniemen Ankkureiden Matti Mäkiselle.

Vuoden parhaat urheilijat ja teot

LiikU valitsi vuoden 2014 parhaat yhdessä Turun, Porin ja Rauman Urheilutoimittajien kerhojen kanssa. Valinnat tehdään erikseen Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueilta.

Urheilukulttuurin edistäjä, Satakunta:

Neva Tapio kirja ”Tenu”

Urheilukulttuurin edistäjä, Varsinais-Suomi:

Aarnen Talli

Elämänura, Satakunta:

Röppänen Mauri

Elämänura, Varsinais-Suomi:

Mäkinen Matti

Vuoden Jokeripalkinto, Satakunta

Mäkinen Janina, Porin Slalomseura

Vuoden Jokeripalkinto, Varsinais-Suomi:

Jalava Juhani

Urheiluvaikuttaja, Satakunta:

Wallenius Pekka

Urheiluvaikuttaja, Varsinais-Suomi:

Santala Soini

Vuoden urheiluteko, Satakunta:

Porin Kamppailuyhdistys ry

Vuoden urheiluteko, Varsinais-Suomi:

Paavo Nurmi Games 2014

Vuoden joukkue, Satakunta:

Vammalan Lentopallo ry

Vuoden joukkue, Varsinais-Suomi:

LP Viesti

Vuoden valmentaja, Satakunta:

Kivi Karri

Vuoden valmentaja, Varsinais-Suomi:

Raatikainen Kari

Vuoden nuori urheilija, Satakunta:

Lähdekorpi Heikki

Vuoden nuori urheilija, Varsinais-Suomi:

Kirmula Miika

Vuoden urheilija, Satakunta:

Vilander Toni

Vuoden urheilija, Varsinais-Suomi:

Nieminen Jarkko

Vuoden Akatemiaurheilija, Satakunta:

Kuusisto Helena

Vuoden Akatemiaurheilija, Varsinais-Suomi:

Nikkanen Minna

Vuoden kouluttaja, Satakunta:

Tuominen Kari

Vuoden kouluttaja, Varsinais-Suomi:

Miettinen Marja

Vuoden Työyhteisöliikuttaja, Satakunta:

Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Vuoden Työyhteisöliikuttaja, Varsinais-Suomi:

Hartela Oy

Satakuntalainen urheilumarkkinointipalkinto:

Fera ry

Satakuntalainen urheiluseura: Rauman Lukko ry

Vuoden seuratyöntekijät

AURA	Tuominen Jari	Auran Painiseura
EURAJOKI	Leppänen Teemu	FC Eurajoki
HUITTINEN	Savolainen Elina	Lauttakylän Luja
JÄMIJÄRVI	Huhtaniemi Jarmo	Jämin Jänne
KAARINA	Kaunonen Mari	Littoisten Työväen Urheilijat
KANKAANPÄÄ	Järvinen Mauri	Kankaanpään Suunnistajat
KARVIA	Koskela Päivi	Karvian Kiri
KEMIÖNSAARI	Nordell Rolf	Kimito Sportförening
KOSKI TL	Kanasuo Saku	Kosken Kaiku
KUSTAVI	Valtonen Launo	Kustavin Ahto
KÖYLIÖ	Haavisto Jani	Köyliön Lallit
LAITILA	Koski Sari	Laitilan Jyske
LAVIA	Kuusela Vesa-Pekka	Selkäsaaren kiertäjät
LIETO	Kurka Ulla	Liedon Luja
LOIMAA	Isomaa Marko	Loimaan Uimaseura
LUVIA	Kivekäs Erkki	Luvian Veto
MARTTILA	Kurri Ulla	Marttilan Murto
MASKU	Kirstinä Anne	Maskun Tempo
MERIKARVIA	Tuppurainen Jorma	Merikarvian Into
MYNÄMÄKI	Sankala Marko	Wirmo Discgolf Mynämäki
NAANTALI	Läärä Jukka	Merimaskun Ahto
NAKKILA	Karinharju Olavi	Nakkilan Keilailuliitto
NOUSIAINEN	Latvala Ari	Nousiaisten Susi
PARAINEN	Ranta-aho Jessica	Pargas IF
PARKANO	Juupajärvi Jaana	Parkanon Ratsastajat
POMARKKU	Peltomaa Risto	Pomarkun Pyry
PORI	Koivukoski Jouni	Porin Golfkerho
PÖYTYÄ	Kaunismäki Anne	Pöytyän Kaima
RAISIO	Appel Markku	Raision Kuula
RAUMA	Siivonen Jaana	Rauman Uimaseura
SALO	Tammi Timo	Salon Vilpas
SAUVO	Myllykylä Saila	Karunan Urheilijat
SIKAINEN	Puska Mari	Siikaisten Naisvoimistelijat
SOMERO	Siviranta Janne	Sobudo
SÄKYLÄ	Saarinen Onni	Säkylän Urheilijat
TARVASJOKI	Peltoniemi Kirsi	Tarvasjoen Urheilijat
TURKU	Helin Sirpa	Turku-Pesis
ULVILA	Palomäki Markus	Vanhankylän Alku

Dirty River Roller Grrrls

Euran Raiku

Kaarinan Pojat

Loimaan Korikonkarit

Merimaskun Ahto

Naantalain Voimistelijat

Perniön Urheilijat

Petanque Club de Pori

Piikkiön Kehitys

Raision Loimu Juniorit

Raision Rinkka

Säkylän Urheilijat

Tanssiseura Sekahaku

Turun Riennon Koripallo

Leinonen Eeli

Korhonen Pekka

Immonen Ari-Pekka

Littunen Juha

Laaksonen Maiju

Järviö Saija

Kuosa-Jokela Virpi

Havukainen Seppo

Lindberg Hanna

Murtojärvi Timo

Virtanen Kaija

Puumalainen Jukka-Pekka

Kaitsalmi Erkki

Torvinen Nina

Hallitus

Pasi Koski

pj., edustaminen ja johtaminen

Anne-Mari Virolainen

varapj., yhteiskuntasuhteet

Diana Bergroth-Lampinen

vpj., resurssit

Markku Gardin

urheilijan polku

Päivi Helin

lapset ja nuoret

Heikki Grönlund

aikuisten liikunta

Martti O. Virtanen

seuratoiminta

Satu Mikola

seuratoiminta

Tiina Okko

viestintä

Henry Toivari

kuntayhteistyö

Tarja Mäki-Punto-Ristanen

koulupäivän liikunnallistaminen

Hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Nuorten osallisuuden kehittämiseksi hallituksen kokouksiin ovat osallistuneet nuorten edustajina Sofie Grusander sekä Tommi Mäkivirta. Hallituksen nimeämään työvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien lisäksi Satu Mikola, Heikki Grönlund sekä aluejohtaja. Lisäksi hallituksen nimeäminä apueliminä toimivat seuraavat työryhmät:

Seuratoiminnan kehittämisryhmä:

Satu Mikola pj., Martti O. Virtanen, Pasi Koski, Mika Mikola, Ville Lintunen, Kristiina Grönroos, Seppo Välimäki, Mika Ruuhiala, Tapio Saarni

Urheilijan polku kehittämisryhmä:

Markku Gardin pj., Mika Korpela, Jari Mäkelä, Marja Miettinen, Mika Tyrkkö, Jarno Haanpää ja Jukka Pelkonen

Koululiikunnan työryhmä:

Tarja Mäki-Punto-Ristanen pj., Päivi Helin, Krista Tuomisto, Timo Stenfors, Karita Toivonen, Rea Hietanen ja Juha Virtanen,

Aikuisten liikunnan kehittämisryhmä:

Heikki Grönlund pj., Leena Haanpää, Juha Koskelo, Harri Helajärvi, Tino-Taneli Tanttua ja Jukka Läärä

Yhteiskuntasuhteet, markkinointi ja etutyö:

Anne-Mari Virolainen pj., Diana Bergroth-Lampinen, Henry Toivari, Pasi Koski, Tiina Okko ja Jari Haapanen

LiikUn hallitus päätti vuoden 2014 kokouksissaan muun muassa järjestää Lounais-Suomen Urheilugaalan Turussa, jatkaa Turun seutukunta -hyvinvoinnin malliseutukunta liikunnan keinoin -hankkeen hallinnointia, Valon ja muiden tahojen edustajista kokouksiin sekä tilaisuuksiin, hyväksyä uusia sekä erottaa LiikUn jäseniä, valita Lounais-Suomen Urheilugaalassa palkittavat henkilöt ja tahot sekä käynnistää eri hankkeita.

Kokouksissaan hallitus seurasi mm. LiikUn toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumista, toimikuntien ja työryhmien työskentelyä, eri hankkeiden etenemistä, Valon toiminnan käynnistymistä, liikuntalain valmistelua sekä liikunnan aluejärjestöjen valtionavustuksen tulosperusteiden uusimistyötä.

Kevätkokous

Sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 15.4. Porissa, SOKOS-Hotelli Vaakunassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Timo Santavuo ja sihteerinä aluejohtaja Jari Haapanen.

Puheenjohtaja Pasi Koski avasi kokouksen luoden vuosikatsauksen menneeseen vuoteen. Koski toi puheenvuorossaan esille tuoreen liikunnan EU-barometrin jonka mukaan liikunnan harrastaminen on vähenemässä. Lisäksi hän esitti huolestuneisuutensa liikunnan harrastamisen kalleudesta urheiluseurassa. Avauksen yhteydessä seurakehittäjä Tapio Saarni esitteli seurajohdon uudistuvaa koulutusta.

Kokouksessa käsiteltiin ja hyväksyttiin LiikUn vuosikertomus ja vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2013.

Kevätkokous valitsi ehdollepanotoimikunnan valmistelemaan syysvuosikokouksessa tehtäviä LiikUn puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valintaa. Toimikuntaan valittiin Timo Santavuo puheenjohtajaksi ja jäseniksi, Saara-Sofia Siren, Markku Mattila, Reijo Kallio, Jukka Tuominen ja sihteeriksi aluejohtaja Jari Haapanen.

Kevätkokous päätti LiikUn jäsenmaksuksi vuodeksi 2014 hallituksen esityksen mukaisesti 60 euroa jäseneltä. Kokouksessa oli läsnä kahdeksan LiikUn jäsenyhdistystä.

Syyskokous

Sääntömääräinen syyskokous pidettiin Raisiossa, kaupungintalon valtuustosalissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Raision seuraparlamentin puheenjohtaja Tuuli Salospohja ja sihteerinä oli aluejohtaja Jari Haapanen. Kokouksessa oli edustettuna 16 LiikUn jäsenyhdistystä.

Kokouksen avauspuheenvuorossa puheenjohtaja Pasi Koski esitti huolestuneisuutensa liikuntaaktiivisuuden laskuun niin lapsilla, aikuisilla kuin nuorilla. Hän kertoi Valon toiminnan käynnistyvän. LiikUn tilanteen hän totesi hyväksi, mutta totesi samalla alueellisen toiminnan kaipaavan virtaviivaistamista.

Raision kaupungin liikunta- ja nuorisotoimenjohtaja Reijo Hakorinta toivotti kokousväen tervetulleeksi Raisioon. Puheenvuorossaan hän kertoi 40 vuotta täyttävän kaupungin olevan strategiansa mukaisesti liikuntakaupunki.

Raision Loimun toiminnanjohtaja Jani Nieminen kertoi kokousväelle haasteista, joilla lentopallon MM-kisojen aikana syntynyt lentisbuumi saadaan siirrettyksi kotoiseen lentisliigaan.

Kokous hyväksyi LiikUn toiminta- ja taloussuunnitelman vuodeksi 2015. Kokous valitsi ehdollepanotoimikunnan esityksestä LiikUn varapuheenjohtajaksi Anne-Mari Virolaisen Liedosta. Hallituksen jäseniksi vuosiksi 2015-2016 valittiin Minna Juusela Ulvilasta (vastuualueena lasten ja nuorten aktiivisen arjen edistäminen), Heikki Grönlund Turusta (vastuualueena aikuisten arjen edistäminen), Tiina Okko Turusta (vastuualueena markkinointi ja viestintä). Vuosikokous päätti valita kolme henkilöä vastuualueelle seuratoiminnan laatu ja toimivuus. Valituiksi tulivat Satu Alanen Turusta, Vesa Valkonen Salosta ja Martti O. Virtanen Raumalta. Näin hallituksen jäsenmäärä kasvoi kahdella jäsenellä.

Tilintarkastajiksi vuodeksi 2015 valittiin Olavi Ala-Nissilä KHT ja Veikko Kokkonen HTM sekä heille varahenkilöiksi Kalle Laaksonen KHT ja Toni Koivu HTM.

Maailman liikkuvien urheilukansa ja Pohjoismaiden menestynein 2020

LiikUn jäsenet

Järjestöjäsenet (33 kpl)

Hengitysliitto HELI ry, Lounais-Suomen Taitoluistelu ry, Paavo Nurmi -keskus kannatusyhdistys ry., Satakunnan Hiihto ry, Satakunnan Pesäpallo ry, Satakunnan Suunnistus ry, Soveltava Liikunta SoveLi ry, SPL:n Satakunnan piiri ry, SPL:n Turun piiri ry, Suomen Ampu-
maurheiluliitto ry, Suomen Jousiampujain liitto ry, Suomen Jääkiekkoliitto ry, Suomen Jääkolkkaliitto ry, Suomen Kaukalopallo- ja Ringeteliitto ry, Suomen Koripalloliitto ry, Suomen Käsipalloliitto ry, Suomen Lentopalloliitto ry, Suomen Pesäpalloliitto ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Suomen Salibandyliitto ry, Suomen Taitoluisteliitto ry, Suomen Tennisliitto ry, Suomen Voimisteluliitto Svoli ry, SVUL:n Satakunnan piiri ry, SVUL:n Varsinais-Suomen piiri ry, TUL:n Satakunnan piiri ry, TUL:n Varsinais-Suomen piiri ry, Varsinais-Suomen Hiihto ry, Varsinais-Suomen Näkövammaiset ry, Varsinais-Suomen Pesis ry, Varsinais-Suomen Suunnistus ry, Varsinais-Suomen Sydämpiiri ry, Varsinais-Suomen Yleisurheilu VARSY ry,

Liikunta- ja urheiluseurajäsenet (229 kpl)

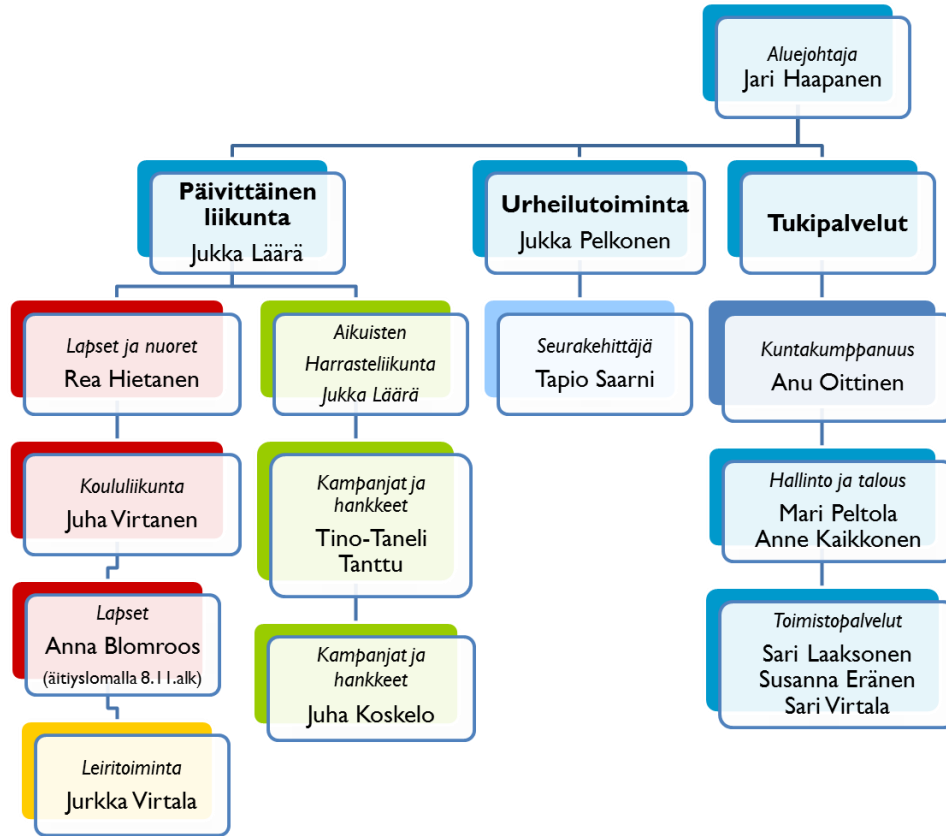
Aboa Aquanauts ry, Agility-Team Turku ry, Ahlaisten Urheilijat ry, Angelniemen Ankkuri ry, Aura Golf ry, Auranmaan Painiseura ry, Aurinko Golf ry, BC Sisu ry, Budokwai ry/Taekwondo Team Turku, COCO Sport ry, Dirty River Roller Grrrls ry, Eurajoen Keilailuliitto ry, Eura-Kauttuan Urheilijat ry, Euran Naisvoimistelijat ry, Euran Pallo ry, Euran Raiku ry, FC Halikko ry, FBT Karhut United ry, Fera ry, Floorball Club Turku (FBC) ry, Grappling Team Pori ry, Harjattula Golf & Country Club ry, Hiisirasti ry, Hinnerjoen Yritys ry, Hirvensalon Heitto ry, Honkajoen Seudun Urheilijat ry, Honkilahden Vesat ry, Huittisten Liikunta ja Voimistelu ry, Huovinretki ry, Ihoden Kiri ry, Kaarina Motocross ry, Kaarinan Naisvoimistelijat ry, Kaarinan Pojat ry, Kalannin Vankka ry, Kankaanpään Maila ry, Kankaanpään Seudun Leisku ry, Kankaanpään Suunnistajat ry, Kankaanpään Urheilijat ry, Karkun Hyvinvointikeskus Tietoisuuden ystävät ry/Sastamalan Aikikai ry, Karunan Urheilijat ry, Karvian Kiri ry, Kiekko-67 Junioriekikko ry, Kiikoisten Kirma, Kiskon Kiskoajat ry, Kokemäen Kerhoampujat ry, Kokemäen Naisvoimistelijat ry, Kortelan Ryhti ry, Kosken Kaiku ry, Kotimäen Ratsastajat ry, Kupari-
kiekko Jr ry, Kustavin Ahto ry, Kuusjoen Humu ry, Kyläsaaren Kajastus ry, Köyliön Mökky-03 ry, Köyliön Lallit ry, Lahjan Tytöt ry, Laitilan Jyske ry, Lapin Salama ry, Lassilan Louhu ry, Lauttakylän Luja ry, Lavian Kisa ry, Liedon Kyokushin ry, Liedon Naisvoimistelijat ry, Liedon Pallo ry, Liedon Parma ry, Liikkeelle K-18 ry, Lj-Kilpikonnat ry, Loimaan Jankko ry, Loimaan Korikonkarit ry, Loimaan Palloilijat Junioripesis ry, Loimi-Kiekko ry, Luoteis-Satakunnan Ratsastajat ry, Luvian Ratsastajat ry, Luvian Veto ry, Maarian Mahti ry, Maarian Reipas ry, Mailajuniorit ry, Marttilan Murto ry, Maskun Kataja ry, Merikarvian Seudun Ampujat ry, Merimaskun Ahto ry, Mesuca Basket ry, Metsämaan Urheilijat ry, Muurlan Vihuri ry, Mynämäen Isku ry, Mynämäen Seudun Latu ja Polku ry, Naantalin Löyly ry, Naantalin Taekwondo ry, Naantalin Voimistelijat ry, Nakkilan Paterit ry, Nakkilan Vire ry, Nesteen Soutajat ry, Nice Futis ry, Noormarkun Koitto ry, Noormarkun Nopsa ry, Nousiaisten Susi ry, Oripään Urheilijat ry, Paattisten Pamaus ry, Paimion Haka ry, Paimion Naisvoimistelijat ry, Paimion Rasti ry, Paimion Urheilijat ry, Paraisten Nappulat ry, Paraisten Sport ry, Peimarin Latu ja Polku ry, Perniön Urheilijat ry, Perttelin Peikot ry,

Petanque Club de Pori ry, Piikkiön Karhu ry, Piikkiön Kehitys ry, Piikkiön Palloseura ry, Porin Jujutsuseura ry, Porin Judoseura Fudoshin ry, Porin Kendoseura ry, Porin Minigolf-Aces ry, Porin Naisvoimistelijat ry, Porin Narukerä ry, Porin Salibandyseura ry, Porin Shotokan Karate Dojo ry, Porin Tae Kwon Do ry, Porin Taitoluistelu ry, Porin Tarmo ry, Porin Veto ry, Porin Ässät ry, Punkalaitumen Kunto ry, Pyhärannan Myrsky ry, Pöytyän Urheilijat ry, Raisio Futis ry, Raision Jumpparit ry, Raision Kuula ry, Raision Loimu juniorit ry, Raision Nuorisokiekko ry, Raision Pyryt ry, Raision Rinkka ry, Rauman Judoseura Samurai ry, Rauman Latu ry, Rauman Lukko ry, Rauman SalBa ry, Rauman Taitoluistelijat ry, Rauman Urheilijat ry, Reposaaressa Urheilijat ry, Runosmäen Urheilijat ry, Ruskon Naisvoimistelijat ry, Ruskon Yritys ry, Rymättylän Soihtu ry, Salibandy Naantali ry, Salo Golf ry, Salon Karateklubi ry, Salon Ratsastusseura ry, Salon Vilpas Koripallo ry, Satakunnan Kansansoutu ry, Sauvon Naisvoimistelijat ry, Sauvon Urheilijat ry, SBS Wirmo ry, Segelföreningen i Björneborg BSF ry, Siikaisten Sisu ry, Skating Team Raisio ry, Someron Esa ry, Someron Liikunta ry, Someron Pallo lentopallo ry, Suomen Yuishinkai ry, Säköylän Karhukopla ry, Säköylän Naisvoimistelijat ry, Säköylän Urheilijat ry, Taivassalon Tahti ry, Tanssiseura Oikea Rythmi ry, Tanssiseura Sekahaku ry (ent. Lavatanssikerho Sekahaku), Tanssiurheiluseura Bolero ry, Tanssiurheiluseura DC Diamond ry, Tanssiurheiluseura Fregolina ry, Tanssiurheiluseura Swivel ry, Tarvasjoen Urheilijat ry, TPS Juniorijääkiekko ry, TPS Salibandy ry, Turku Aikikai ry, Turku Disco & Show Dancers ry, Turku-Pesis ry, Turun Amerikkalainen Jalkapallo ry, Turun Atleettiklubi ry, Turun Ju-Jutsuseura ry, Turun Kisa-Veikot ry, Turun Kontaktikaratseura ry, Turun Laskuvarjourheilijat ry, Turun Latu ry, Turun Liikuntaseura ry, Turun Moottorikerho ry, Turun Nappulaliiga ry, Turun Pallokerho ry, Turun Pursiseura ry, Turun Pyrkivä ry, Turun Ratagolfseura ry, Turun Riento ry, Turun Riennon Koripallo ry, Turun Riennon Taitoluistelu ry, Turun Ringette ry, Turun Seudun Agilityurheilijat ry, Turun Seudun Ampujat ry, Turun Seudun Nyrkkeilijät ry, Turun Sirkus ry, Turun Slalomseura ry, Turun Sulka ry, Turun Soutajat ry, Turun Soutupiiri ry, Turun Suunnistajat ry, Turun Toverit ry, Turun Tähtitanssi ry, Turun Urheiluliitto ry, Turun Urheiluratsastajat ry, Turun Weikot ry, Turun Voimistelijat ry, TVS-Tennis ry, Ulvilan Pesä-Veikot ry, Ulvilan Ura ry, Ulvilan Voimistelu ja Liikunta ry, Uudenkaupungin Ratsastajat ry, Ura-Basket ry, Vahdon Tuisku ry, Vanhankylän Alku ry, Varsinais-Suomen Veteraanurheilijat ry, Vartsalan Sauva ry, VG-62 ry, Vehmaan Kiisto ry, Voimistelu- ja urheiluseura Kytö ry, Voimistelu- ja Urheiluseura Turun Rientävä ry, Yläneen Kiri ry, Åbo Lawn-Tennis Klubb ry

Vuoden 2014 aikana LiikUn jäseneksi liittyivät seuraavat yhdistykset: Club Cucaracha Yläne ry, Rasti-Lukko ry ja Turun Ammattikorkeakoulun Liikuntaseura TuLi ry.

Vuoden 2014 aikana LiikUn jäsenyydestä ovat eronneet tai poistettu: Kankaanpään Seudun Reumayhdistys ry, Liikuntaseura Naantali ry, Salon Raittiusyhdistys ry/LUK ja Vasaran Pauke ry.

Toimihenkilöt 31.12.2014

Toimistot

LiikUn toimistoissa osoitteissa Yliopistonkatu 31, Turku ja Liisankatu 11, Pori, toimivat alla olevat lajiliittojen tai niiden alueyksiköiden tai muiden liikuntajärjestöjen toimihenkilöt.

Karita Toivonen on toimivapaalla ajalla 1.9.2013 -31.8.2015. Lisäksi toimistoissa on työskennellyt lyhytaikaisia työntekijöitä sekä eri oppilaitosten harjoittelijoita ja työharjoittelijoita LiikUn ja muiden järjestöjen tehtävissä.

Pori

Isoviita Anette	Porin Naisvoimistelijat ry
Ojala Eija	Suomen Voimisteluliitto ry

Turku

Lehtonen Vesa	Suomen Jääkiekkoliitto ry
Suutala Heikki	Suomen Jääkiekkoliitto ry

Valpola Pekka	Suomen Koripalloliitto ry
Paalasmaa Lauri	Suomen Luisteluliitto ry
Jäppilä Mari	Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Kattelus Sami	Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Koivuniemi Jouni	Suomen Palloliitto Turun piiri ry
Mäki Vesa	Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Nummijoki Tommi	Suomen Palloliiton Turun piiri ry
Koivisto Tiina	Suomen Salibandyliitto ry
Lyytikä Hannele	Suomen Voimisteluliitto ry
Murtonen Satu	Suomen Voimisteluliitto ry
Kamppila Kimmo	TUL:n Varsinais-Suomen piiri ry
Aatola Anne	Turku-Pesis ry
Mikola Satu	Varsinais-Suomen Pesis ry
Mikola Mika	Varsinais-Suomen Pesis ry
Pennanen Heli	Varsinais-Suomen Pesis ry
Oksanen Juha	Varsinais-Suomen Yleisurheilu ry
Pennanen Virpi	Soveltava Liikunta ry
Taulu Anne	Soveltava Liikunta ry
Ailanto Pirjo	Suomen Selkäliitto ry

Tilinpäätös 2014

VARSINAINEN TOIMINTA	Tilinpäätös	Budjetti	Tilinpäätös
	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2013
TUOTOT			
osanottomaksut	752456,54	713400	826607,78
pääsylipputulot			
muut tuotot	177643,38	172000	173708,85
TUOTOT YHTEENSÄ	930099,92	885400	1000316,63
KULUT			
palkat ja palkkiot	716197,39	680000	686087,56
henkilöstösivukulut	185520,32	200000	179400,88
henkilöstökulut yhteensä	901717,71	880000	865488,44
vuokra- ja vastikekulut	242015,10	268000	261080,01
Poistot	1459,65	0	1946,20
Muut kulut			
ostopalvelut	386562,84	308300	396026,70
matka- ja majoituskulut	80556,73	70000	76758,58
materiaalikulut	91360,20	65200	65974,46
muut toimintakulut	155682,80	147000	152217,55
muut kulut yhteensä	714162,57	590500	690977,29
KULUT YHTEENSÄ	1859355,03	1738500	1819491,94
Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-929255,11	-853100	-819175,31
Varainhankinta			
Varainhankinnan tuotot	123897,20	113100	120510,63
Varainhankinnan kulut	27657,30	20000	26866,88
Varainhankinta yhteensä	96239,90	93100	93643,75
Sijoitustuotot, avustukset			
Sijoitustuotot	376,59	2000	211,88
Rahoituskulut	0		9,08
Satunnaiset kulut	0		78,00
Avustustuotot	839093,73	758000	759490,68
Varausten muutos	0		0
Tilikauden tulos ylijäämä	6455,11	0	34083,92
Tulot yhteensä	1893467,44	1758500	1880529,82
Kulut yhteensä	1887012,33	1758500	1846445,90

Tase 31.12.2014

VASTAAVAA	31.12.2014	31.12.2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KONEET JA KALUSTO	4378,94	5838,59
OSAKKEET JA OSUUDET		
Osakkeet ja osuudet	9127,92	12306,23
PYSYVÄT VASTAAVAT	13506,86	18144,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MUUT SAAMISET		
Ennakkomaksut		3000,00
Muut Saamiset	21476,58	
SIIRTOSAAMISET	11462,48	21048,02
LYHYTAIKAISET SAAMISET	32939,06	24048,02
RAHAT JA PANKKISAAMISET	451571,59	434063,40
Vaihtuvat vastaavat	484510,65	458111,42
VASTAAVAA	498017,51	476256,24
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten vuosien ylijäämä	255842,64	221758,72
Tilikauden ali-/ylijäämä	6455,11	34083,92
OMA PÄÄOMA	262297,75	255842,64
VIERAS PÄÄOMA		
SAADUT ENNAKOT	100007,00	98350,00
LYHYTAIKAINEN		
Lakis.vak.velka		207,04
Muut lyhytaikaiset velat	17149,32	14674,30
SIIRTOVELAT		
Muut siirtovelat		
Siirtovelat	118563,44	107389,30
LYHYTAIKAINEN	235719,76	220413,60
VASTATTAVAA	498017,51	476256,24

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n jäsenille
Olemme tarkastaneet Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, hallinnon sekä vuosikertomuksen tilivuodelta 2014. Tilinpäätös sisältää vuosikertomuksen, taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen vastuu

Hallitus vastaa tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varanhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja vuosikertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai vuosikertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että hallituksen jäsenet ja yhdistyksen toimihenkilöt ovat toimineet yhdistyslain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

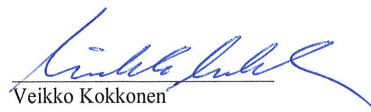
Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa 6.455,11 euroa ylijäämää ja jonka taseen loppusumma on 498.017,51 euroa ja vuosikertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Turussa 7. huhtikuuta 2015

Olavi Ala-Nissilä
KHT
Kanta-Loimaantie 4
Loimaa

Veikko Kokkonen
HTM
Lehtiniementie 28
Parainen

Tilastot: lasten ja nuorten liikuttajakoulutukset ja tapahtumat

VARSINAIS-SUOMI

Koulutukset ja tilaisuudet	Tilaisuudet	Osaillistujia
Havainnoista liikkeeksi - Lasten motoristen taitojen havainnointi	5	79
Keskittymistä vaativat leikit ja rentoutuminen	2	43
Lasten liikunnan ideatori	1	18
Lastentanssin avaimet	2	31
Leikitellen luistimilla	1	11
Liikkuva varhaiskasvatus	3	54
Liikuntaa pienissä tiloissa	5	81
Liikuntakerho ohjaajakoulutukset	1	9
Liikuntaleikkikoulu ohjaajakoulutus	2	41
Motoristen perustaitojen vahvistaminen sisäliikunnassa	1	49
Nassikkapaini	1	10
Pallotellen	4	73
Pienten lasten pihaleikit	1	14
Ryhmä haltuun liikkuen	1	17
Seikkailuliikunta	3	79
Sherborne jatkokoulutus	1	18
Vekara vipellys - liikuntaa alle 3-vuotiaille	1	17
yhteensä	35	644
Koulutyöyhteisön koulutukset		
Liikunta työyhteisön tukena – koulutukset aamu- ja iltapäivätoimintaan	2	68
Toiminnallinen oppiminen	3	56
yhteensä	5	124
Kouluttajatilaisuudet		
Valtakunnalliset kouluttajakoulutukset	4	18
Muut kouluttajatilaisuudet	2	47
yhteensä	6	65

VARSINAIS-SUOMI

Nuorten koulutukset	Tilaisuudet	Osaillistujia
#MunLiike –koulutukset	6	116
Järkkää tapahtuma –koulutukset	5	68
Tervetuloa ohjaajaksi –koulutukset	2	40
Välkkäri –koulutukset	35	660
Välkkäreiden liikuntatapahtuma	1	137
Yläkoulun välkkäri –koulutukset	2	41
yhteensä	51	1061
Muut tilaisuudet		
Koulun ja kodin yhteistyöpäivä	1	700
Liikuntapäivä lapsille ja nuorille	1	20
Luento yläkouluikäisten vanhemmille	1	30
Perinneleikit	1	30
Sykettä yhdistyksen viestintään	2	15
Tapahtuman järjestäminen – yhdistystoiminnassa	1	11
Tervetuloa ohjaajaksi – koulutus yhdistystoiminnassa	1	12
Turun aamu- ja iltapäivätoiminnan liikuntatapahtuma	1	320
Varhaiskasvatuksen vanhempainilta- luennot	6	319
Varhaiskasvatuksen liikunnan vuosisuunnitelma –koulutus	1	9
yhteensä	16	766

Tilastot: lasten ja nuorten liikuttajakoulutukset ja tapahtumat

SATAKUNTA

Lasten liikuttajat	Tilaisuudet	Osallistujia
Havainnoista liikkeeksi—lasten motoristen taitojen havainnointi	3	62
Lastentanssi matkalla kohti koreografiaa	1	7
Pallotellen	1	9
Erytystukea tarvitseva lapsi liikunnassa	1	19
Seikkailuliikunta	2	30
Liikuntaa pienissä tiloissa	2	46
Sherborne –peruskoulutus	1	12
Nassikkapaini	1	10
yhteensä	12	195
Muut tilaisuudet		
Perheliikuntapäivä	1	824
yhteensä	1	824
Opettajakoulutukset		
Seikkailuliikunta	1	13
Liikuntavinkkejä sisäliikuntaa—erilaisia viitepelejä	1	10
yhteensä	2	23

SATAKUNTA

Nuorten koulutukset	Tilaisuudet	Osallistujia
#MunLiike –koulutukset	8	149
Liikuntapäivä	1	110
Välkkäri –koulutukset	14	309
Yläkoulun välkkäri –koulutukset	4	60
yhteensä	27	628
Koulu yhteisö koulutukset		
Toiminnallisen oppimisen koulutus	3	42
Liikuntaneuvonnan koulutuskierros	1	120
Liikunta koulu yhteisön tukena	3	97
yhteensä	7	259

Tilastot: Lasten ja nuorten leirit sekä liikuntapäivät

SATAKUNTA

Leirit ja liikuntatapahtumat	Tilaisuuudet	Osanottajia	Ohjaajia	Lajeja
Mini-Pitkis liikuntapäivät	4	418	96	24
Pitkis-Sporttikiertue	57	2285	225	7
Pitkis-Urheilukoulut	19	920	82	23
Pitkis-Lajikoulut	32	685	96	18
Pitkis-Sporttivaunu	62	2200	35	33
Pitkis-Sport liikuntaleiri 5 pv	44	1564	240	70
Pitkis-perhepäivät ja Sporttivaunu	32	5811	203	35
Koulujen Seikkailu- ja liikuntapäivät	5	3042	118	36
yhteensä	255	16925	1095	246
Nuorisajohtajakurssi 1	6	300	24	
Nuorisajohtajakurssi 2	6	240	120	
Nuorisajohtajien jatkokoulutuspäivät	3	22	4	
Kouluttajatilaisuuudet/koulutukset	5	632	26	
yhteensä	21	1194	174	

VARSINAIS-SUOMI

Leirit ja liikuntatapahtumat	Tilaisuuudet	Osanottajia	Ohjaajia	Lajeja
Hiihtis-liikuntapäivä	1	86	18	8
Kesis-lajipakettileiri	1	521	153	36
Perheleiri	2	134	12	8
Ohjaajaleirit	1	18	2	10
Syystis-liikuntapäivä	2	106	20	11
yhteensä	7	865	205	79
Leiriohjaajakoulutus	5	325		
Lajiohjaajatapaaminen	2	71		
Ohjaajatapaaminen	2	66		
yhteensä	9	462		

Tilastot: Aikuisten harrasteliikunta

VARSINAIS-SUOMI JA SATAKUNTA

Kampanjat, tapahtumat ja -koulutukset	Tilaisuudet Satakunta	Osallistujia Satakunta	Tilaisuudet V-S	Osallistujia V-S
Kuntien välinen haastepyöräily	20 kuntaa	190 455 kirjausta	13 kuntaa	25 183 kirjausta
Mestariliikkuja- ja kisälliliikkujakampanja	1	28		
Mestariliikkuja palkitsemistilaisuus	1	15		
Liikkujan Apteekki tapahtumat	3	80	5	500
Kunnon Eväät tapahtumat	-	-	1	189
Lisää virtaa työvuosiin -testatut (hanke)	7	111	6	122
SuomiMies seikkailee -testikiertue, testatut (naiset mukana)	5	1999	5	1988
Yleisötapahtumat	41	5049	28	19550
Testaukset yleisötapahtumissa	32	758	24	4039
yhteensä	78	198 495	58	51571
Liikunta osana arkea	-	-	1	14
Lihaskunto ja liikehallinta	-	-	1	14
Kestävyyuskunto ja lihahuolto	-	-	1	14
Kuntosalin startti	-	-	1	13
SuomiMies Seikkailee –kurssi	-	-		
Liikuntaneuvonnan koulutustapahtumat	2	189	2	281
Yhdistysvierailut / neuvottelut	35	142	5	132
Liikuntaneuvonnan alueelliset kuntakoulutukset	5	41	4	32
Muut koulutustilaisuudet ja luennot	7	139	15	455
Harrasteliikuntakoulutukset yhteensä	49	511	30	955
Yrityskohtaiset kuntotestaukset	68	1866	24	2193
Yritysten liikuntapäivät	4	85	8	1115
Yrityслиikuntatapahtumat yhteensä	72	1951	32	3308
yhteensä	199	200957	120	55834

Tilastot: Urheilutoiminta

VARSINAIS-SUOMI JA SATAKUNTA

Koulutukset	Tilaisuudet	Osallistujia	Koulutukset	Tilaisuudet	Osallistujia
Fyysinen harjoittelu	3	42	Päättä oikein	1	8
Harjoittelun suunnittelu ja arviointi	2	25	Ravitsemuskoulutus	1	94
Herkkyykskausien huomiointi harjoittelussa	2	31	Respect –ilta	1	52
Ihmisen elinjärjestelmät ja harjoittelu	2	31	Seura- ja kuntaseminaari	3	63
Kannustava valmentaja ja ohjaaja	5	79	Seura työnantajana	1	3
Kasvua ja kehitystä tukeva harjoittelu	1	13	Seuratuen hakukoulutukset	3	83
Kinesioiteippaus	1	25	Seurojen tulevaisuusillat	19	266
Kouluttajakoulutus	1	23	Seurojen pj –koulutus	2	18
Lapseni Urheilee –ilta	1	57	Sinettiseurakoulutus	1	32
Lasten ja nuorten valmentaminen	2	37	Sinettiseurojen auditoinnit	9	96
Liiketaitoharjoittelu	4	126	SSA Urheilijakoulutus	3	198
Liikunnallinen elämäntapa	2	30	SSA Mentaalivalmennus	3	46
Liikuntaa kaikille –koulutusta lasten liikunnan ohjaajille	1	10	Taitoharjoittelu	3	43
Monipuolinen harjoittelu	1	14	Taloudenhoidon ABC	1	53
Nappaa mukaan	1	5	Tervetuloa ohjaajaksi	3	40
Nuoren urheilijan ravitsemus	1	38	Tiedätkö urheilija mitä syöt ja miksi - nuori urheilija	1	23
Nuorten liiketaitoharjoittelun perusteet	1	20	Tukien hakeminen	1	9
Omalle huipulle - Harrasteliikunta ja harrastuksen jatkuminen seuratoiminnan haasteena	1	40	Tunne- ja vuorovaikutustaidot valmennuksessa	3	41
Oppiminen ja opettaminen harjoitustilanteessa	5	78	Tytöt ja naiset urheilijoina	1	82
Perheliikunnan ohjaajakoulutus	2	21	Urheiluseuran viestintä	1	10
Perheliikunta-info ja tapahtumat	14	278	Valmennuksen teemakoulutus	4	263
Psyykinen valmennus	1	49	Valmentajana ja ohjaajana kehittyminen	1	13
Psyykkiset ja sosiaaliset ominaisuudet harjoittelussa	2	26	Valmentajaklinikka	12	121
			Valmentajan vuorovaikutustaidot	1	18
			Vammat Veks	1	49
			Verkostotapaaminen	4	41
			Valmentaminen vammaisurheilussa	1	19
			Workshop joukkueiden psyykkisestä valmentamisesta	1	28
			yhteensä	142	2910